

PLAN IZVOĐENJA RADOVA

izrađen temeljem

Zakona o zaštiti na radu (NN br. 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18 i Pravilnika o zaštiti na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima (NN br. 48/18) te drugih važećih propisa

**INVESTITOR: LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA
DR. FRANJE TUĐMANA 4, GOSPIĆ
OIB: 40774389207**

**GRAĐEVINA: REKONSTRUKCIJA OSNOVNOŠKOLSKE GRAĐEVINE
ANTUNA GUSTAVA MATOŠA U NOVALJI**

LOKACIJA: ZELENİ PUT 1, NOVALJA, k.č. 1783/52, k.o. NOVALJA

**1. izdanje
Siječanj 2026. g.**

SADRŽAJ:

1. OSNOVNI PODACI	3
2. PODACI O IZRAĐIVAČU PLANA IZVOĐENJA RADOVA	4
3. PRIMIJENJENI PROPISI	6
4. SADRŽAJ PLANA IZVOĐENJA RADOVA	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
4.1. Opis izvođenja radova s podacima o postojećim instalacijama i uređajima te utjecajima okoliša gradilišta na sigurnost i zdravlje radnika, s naglaskom na učinkovito prozračivanje gradilišta i prijašnje korištenje terena ili objekata radi zaostalih opasnih tvari ili predmeta odnosno materijala i podacima o poduzimanju potrebnih mjera za zaštitu na radu	7
4.2. Opis granica gradilišta prema okolini (vidno označavanje ili ograđivanje gradilišta)	7
4.3. Određivanje i održavanje radnih prostorija, garderoba, sanitarnih čvorova i smještajnih objekata na gradilištu	8
4.4. Određivanje prometnih komunikacija, evakuacijskih putova i nužnih izlaza s uputama za održavanje	8
4.5. Utvrđivanje mjesta, prostora i načina razmještaja i skladištenja materijala koji se ugrađuje	9
4.6. Određivanje mjesta i prostora za smještaj i čuvanje opasnog, zapaljivog i eksplozivnog materijala	9
4.7. Opis izvođenja radova s podacima o načinu prijevoza, prijenosa, utovara, istovara i odlaganja raznih vrsta materijala i teških voluminoznih predmeta	9
4.8. Način označavanja, odnosno osiguranja opasnih mjesta i ugroženih prostora na gradilištu (opasne zone)	13
4.9. Način rada u neposrednoj blizini ili na mjestima gdje se pojavljuju po zdravlje štetni plinovi, prašine, pare odnosno gdje može doći do požara, eksplozije ili mogu nastati druge opasnosti	14
4.10. Način uređenja (izvor, mjesta priključka), odabir i razvod energetskih vodova i električnih instalacija snage (za pogon strojeva i uređaja) i rasvjete do pojedinih trošila, vrste primijenjene zaštite od električnog udara i upute za održavanje i korištenje istih	14
4.11. Vrsta i broj strojeva i uređaja s povećanim opasnostima s predviđenim mjerama zaštite u odnosu na njihov smještaj i korištenje	14
4.12. Način zaštite radnika od pada s visine ili u dubinu	15
4.13. Način zaštite radnika pri iskopu zemlje, a posebice za rovove, kanale, šahtove, jame i slično	16
4.14. Način zaštite radnika pri rušenju, odnosno rastavljanju objekata ili nekog njegovoga dijela	17
4.15. Način izvođenja – postavljanja skela (projekti s nacrtima i statičkim proračunima)	17
4.16. Mjere zaštite od požara te opremi, uređajima i sredstvima za zaštitu od požara na gradilištu	19
4.17. Način organiziranja pružanja prve pomoći na gradilištu	20
4.18. Način osiguranja smještaja, prehrane i prijevoza radnika na gradilište i sa gradilišta, ako je to potrebno	21
4.19. Popis opasnih tvari	21
4.20. Popis posebno opasnih poslova	21
4.21. Određivanje mjesta rada na kojima postoji povećana opasnost za život i zdravlje radnika, kao i vrste i količine potrebnih osobnih zaštitnih sredstava odnosno zaštitne opreme	22
4.22. Postupci za usklađivanje međudjelovanja svih aktivnosti u neposrednoj blizini gradilišta, također s mogućnošću hitnog isključenja komunalnih vodova u slučaju nužde	23
4.23. Postupci za svaku pojedinu opasnu fazu rada ili faze radova koje se obavljaju istovremeno ili u slijedu jedna iza druge	23
4.24. Postupak usklađivanja izvođenja radova i dokumentacije sa svim promjenama na gradilištu	26
4.25. Vremenski plan radova – kojim se određuje redoslijed/istovremenost i rokovi za izvršenje	26
4.26. Način organiziranja suradnje i uzajamno izvješćivanja svih izvođača radova i njihovih radničkih predstavnika, koji će zajedno ili jedan za drugim (u slijedu) raditi na istom gradilištu o tijeku, s ciljem sprečavanja ozljeda na radu i zaštite zdravlje radnika	26
4.27. Način organiziranja da na gradilište imaju pristup samo osobe koje su na njemu zaposlene i osobe koje imaju dozvolu ulaska na gradilište	27
4.28. Zajedničke mjere zaštite na radu na gradilištu	27
4.29. Obveza izvođača o međusobnom izvješćivanju o tijeku pojedinačnih faza rada	27
4.30. Pravila ponašanja na gradilištu	27
4.31. Popis poslova s procjenom troškova (troškovnikom) uređenja gradilišta i izvođenja zajedničkih mjera za provedbu zaštite na radu na gradilištu	28
4.32. Popis isprava, evidencija i uputa iz zaštite na radu, koje se moraju čuvati stalno na gradilištu	28
5. ZAKLJUČAK	30

1. OSNOVNI PODACI**2. OSNOVNI PODACI**

INVESTITOR: LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA, DR. FRANJE TUĐMANA 4, GOSPIĆ

**GRAĐEVINA: REKONSTRUKCIJA OSNOVNOŠKOLSKE GRAĐEVINE
ANTUNA GUSTAVA MATOŠA U NOVALJI**

BROJ PROJEKTA: ZOP: JH-01/25, T.D. 01/25

LOKACIJA: ZELENI PUT 1, NOVALJA, k.č. 1783/52, k.o. NOVALJA

PROJEKTANT: Jurica Hajdarović, mag.inž.arh. A3512

KOORDINATOR I:

**OPSEG RADOVA: Rekonstrukcija (dogradnja)zgarde osnovne škole - Izvođenje
građevinskih, obrtničkih i instalaterskih radova**

3. PODACI O IZRAĐIVAČU PLANA IZVOĐENJA RADOVA I UVJERENJE

TVRTKA: **ARSING d.o.o. Fabijanska 23, Varaždin**

Broj elaborata: **03/2026**

Plan izradio:

Aleksandar Samac, dipl. ing. građ.

Potpis:

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA
Ispitno povjerenstvo

KLASA: UP/I-133-02/11-04/154

URBROJ: 526-08-01-01/1-11-5

U Zagrebu, 12. listopada 2011.

Na temelju članka 19. Pravilnika o uvjetima i stručnim znanjima za imenovanje koordinadora za zaštitu na radu te polaganju stručnog ispita («Narodne novine», br. 101/09. i 40/10.), Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva izdaje

UVJERENJE

o položenom stručnom ispitu za koordinadora za zaštitu na radu

ALEKSANDAR SAMAC, 90892878742

(ime i prezime kandidata, OIB)

dana 30. 09. 2011., pred Ispitnim povjerenstvom je položio-la

stručni ispit za koordinadora za zaštitu na radu u fazi

izrade projekta

(izrade projekta, izvođenja radova)

Ovo uvjerenje je oslobođeno od plaćanja upravne pristojbe temeljem članka 7. stavka 1. točke 14. Zakona o upravnim pristojbama («Narodne novine», br. 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08 i 20/10).

Evidencijski broj uvjerenja
266

Predsjednik Ispitnog povjerenstva
Zdravko Muratti

Narodne novine d.d., Zagreb – (4)
Oznaka za narudžbu: 20-9438

209438

PRIMIJEJENJENI PROPISI

1. *Zakon o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18)*
2. *Zakon o zaštiti od požara (NN 92/10)*
3. *Pravilnik o zaštiti na radu na privremenim gradilištima (NN 48/18)*
4. *Pravilnik o zaštiti na radu u građevinarstvu (SI 42/68 i 45/68)*
5. *Pravilnik o zaštiti na radu za mjesta rada (NN 29/13)*
6. *Opći pravilnik o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu (SI 16/47, 18/47)*
7. *Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada (NN 5/84)*
8. *Pravilnik o poslovima na kojima radnik može raditi samo nakon prethodnog i redovnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti (NN 70/10)*
9. *Pravilnik za utvrđivanje opće i posebne sposobnosti radnika i sposobnosti za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada (NN 3/84 i 55/85)*
10. *Pravilnik o poslovima na kojima se ne smije zaposliti maloljetnik (NN 89/15)*
11. *Pravilnik o poslovima na kojima maloljetnik može raditi i o aktivnostima u kojima smije sudjelovati (NN 62/10)*
12. *Pravilnik o pružanju prve pomoći radnicima na radu (NN 56/83)*
13. *Pravilnik o zaštiti na radu pri utovaru i istovaru tereta (NN 49/86)*
14. *Pravilnik o zaštiti na radu pri ručnom prenošenju tereta (NN 42/05)*
15. *Pravilnik o ispitivanju radnog okoliša (NN 16/16)*
16. *Pravilnik o pregledu i ispitivanju radne opreme (16/16)*
17. *Pravilnik o evidenciji, ispravama, izvještajima i knjizi nadzora iz područja zaštite na radu (NN 52/84)*
18. *Pravilnik o izradi procjene rizika (112/14)*
19. *Pravilnik o zaštiti na radu pri uporabi radne opreme (NN 18/17)*
20. *Pravilnik o uporabi osobnih zaštitnih sredstava (NN 39/06)*
21. *Pravilnik o sigurnosti strojeva (NN 28/11)*
22. *Pravilnik o tehničkim normativima za dizalice (SI 65/91, NN 53/91, 55/96 i 158/03)*
23. *Pravilnik o zaštiti na radu pri korištenju električne energije (NN 9/87)*
24. *Tehnički propis za niskonaponske električne instalacije (NN 5/10)*
25. *Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti buci na radu (NN 46/08 i 71/14)*
26. *Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04 i 46/08)*
27. *Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti vibracijama na radu (NN 155/08)*
28. *Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izlaganja azbestu (NN 40/07)*
29. *Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti kemijskim tvarima na radu (NN 91/15)*
30. *Pravilnik o graničnim vrijednostima izloženosti opasnim tvarima pri radu i o biološkim graničnim vrijednostima (NN 13/09, 75/13 i 51/16)*
31. *Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti biološkim agensima pri radu (NN 155/08)*
32. *Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim i/ili mutagenim tvarima (NN 40/07)*
33. *Pravilnik o vatrogasnim aparatima (NN 101/11 i 74/13)*
34. *Pravilnik o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugrožene požarom (NN 61/94)*
35. *Pravilnik o sigurnosnim znakovima (NN 91/15)*
36. *Pravilnik o prometnim znakovima, signalizaciji i opremi na cestama (NN 33/05, 64/05 i 155/05)*

4. SADRŽAJ PLANA IZVOĐENJA RADOVA

4.1. Opis izvođenja radova s podacima o postojećim instalacijama i uređajima te utjecajima okoliša gradilišta na sigurnost i zdravlje radnika, s naglaskom na učinkovito prozračivanje gradilišta i prijašnje korištenje terena ili objekata radi zaostalih opasnih tvari ili predmeta odnosno materijala i podacima o poduzimanju potrebnih mjera za zaštitu na radu

Predmet ovog projekta je REKONSTRUKCIJA OSNOVNOŠKOLSKE GRAĐEVINE ANTUNA GUSTAVA MATOŠA U NOVALJI. Na građevinskoj čestici, evidentiranoj kao k.č. 1783/52 k.o. Novalja se nalazi postojeća građevina koja se rekonstruira, tj. dograđuje.

Navedena zgrada, građevina je katnica poligonalnog, a sastoji se od prizemlja i kata - katnosti P+1. Glavne horizontalne konstrukcije (stropne konstrukcije) iznad prizemlja, prvog i drugog kata, jesu križno armirano- betonske ploče debljina 22 (cm).

Glavni vertikalni nosivi elementi zgrade su armirano betonski i omeđeni opečni zidovi. Horizontalna stabilnost zgrade osigurana je dovoljnom horizontalnom površinom presjeka omeđenih opečnih zidova i a.b. zidova, u obje ortogonalne osi građevine.

Opečni zidovi omeđuju se vertikalnim i horizontalnim armirano betonskim serklažima, i međusobno su povezani s krutim horizontalnim stropnim konstrukcijama pločama poz-100-, - 200-. Opečni zidovi (debljina su pretežno d=25 cm. Opečni zidovi biti će uokvireni vertikalnim i horizontalnim armirano-betonskim serklažima, prema pravilima za zgrade građene u seizmičnim područjima.

Pročelje građevine će biti kao ETICS sustav uz korištenje toplinske izolacije od mineralne vune, završno obrađen akrilnom žbukom.

Vanjska vrata i prozori će biti izvedena od aluminijskih profila s trostrukim ostakljenjem ili punom ispunom . Unutarnja vrata će biti standardna, drvena.

U svim učionama izvest će se pod od parketa lakiranog poliutertanskim lakom, dok će u prostorijama kuhinje, servisnim prostorijama, hodnicima i svim sanitarijama biti izvedeni keramički podovi. Predviđaju se spuštene stropovi u građevini od gipskartonskih ploča visine 10 do 30 cm. Svi zidovi će biti gletani i bojeni disperzivnim bojama. Zidovi u sanitarnim prostorima će biti do stropa obloženi keramičkim pločicama, a u ostalim prostorijama, ovisno o potrebi postoji mogućnost opločenja keramičkim pločicama. Svi podovi će biti postavljeni na plivajući pod koji se sastoji od cementnog estriha debljine 7 cm, odvojenog pomoću PE folije od zvučne izolacije od EPS-a. Svjetla visina prostorija svih prostorija će iznositi najmanje 2,80 m u svim prostorijama.

Predviđa se grijanje putem dizalica topline zrak-voda za školu za podno grijanje te drugi sustav za radijatorsko grijanje školskih prostorija.

Kolne površine će biti asfaltirane. Površine za dostup prema igračištu, te unutarnji puteljci namijenjeni korisnicima će biti izvedeni od gumirane podloge nosivosti do 100 kN. Ostale površine će biti ozelenjene te ispunjene autohtonim raslinjem prema želji investitora.

4.1. Opis granica gradilišta prema okolini (vidno označavanje ili ograđivanje gradilišta)

Predmetna građevina se nalazi u Novalji, na čestici koja je u katastru prikazana kao k.č. 1783/25, k.o. Novalja, a na adresi Zeleni put 1 u Novalji. Kolni ulaz na parcelu je s njene sjeverozapadne strane preko čestice 20010, Zelenog puta.

Privremeno gradilište potrebno je u svrhu sigurnosti i sprječavanja nekontroliranog pristupa osoba na gradilište u potpunosti osigurati i ograditi. Dijelovi gradilišta koji se ne mogu ograditi moraju biti zaštićeni određenim znakovima ili označeni na drugi način. Ograđivanje gradilišta nije dopušteno na način koji bi mogao ugroziti prolaznike. Gradilište mora biti označeno pločom koja obvezno sadrži ime, odnosno tvrtku investitora, projektanta, izvođača i osobe koja provodi stručni nadzor građenja, naziv i vrstu građevine koja se gradi, naziv tijela koje je izdalo akt na temelju kojeg se gradi, klasifikacijsku oznaku, urudžbeni broj, datum izdavanja i pravomoćnost toga akta, kao i

naznaku da se radi o kulturnom dobru kada je predmetna građevina upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Također na gradilištu mora biti vidno izložena preslika prijave gradilišta tijelu nadležnom za poslove inspekcije rada.

Od postojećih instalacija posebnu opažnju treba obdati na plinsku instalaciju i instalaciju električne energije, kako pri izvođenju radova unutar objekta tako i pri izvođenju radova na dogradnju izvan objekta.

VAŽNE NAPOMENE:

Prije početka radova na instalacijama plina i unjihovoj neposrednoj blizini, potrebno je prijaviti radove nadležnoj instituciji, osigurati mjesto rada na zahtjevani i propisani način, a radove izvoditi po uputama nadležne institucije !!!

Prije početka radova na i u blizini elektroinstalacija potrebno je osigurati da se iste isključe !!!

4.2. Određivanje i održavanje radnih prostorija, garderoba, sanitarnih čvorova i smještajnih objekata na gradilištu

Na gradilištu je smještaj zatvorenih radnih prostora, kancelarija, prostora za blagovanje, garderoba predviđen u kontejnerima. Sanitarni čvorovi su smješteni u kemijskim WC-ima.

Radnici koji moraju nositi osobna zaštitna sredstva odnosno zaštitnu radnu odjeću i ako se zbog zdravstvenih razloga ili drugih razloga, ne može očekivati da se presvlače u drugim prostorijama, moraju imati na raspolaganju posebne garderobe i garderobne ormariće. Potrebno je odvojiti muške i ženske garderobe ili osigurati naizmjenično korištenje za muškarce i žene.

U blizini radnih mjesta i garderoba moraju biti na raspolaganju posebni prostori s primjerenim brojem nužnika i umivaonika. Nužnici za žene i muškarce moraju biti odvojeni ili se pak mora osigurati naizmjenično korištenje. Udaljenost nužnika do najudaljenijih mjesta rada ne smije biti veća od 200 m.

Garderoba je predviđena u građevinskom kontejneru, a sanitarni čvor kao kemijski.

Radnicima na gradilištu mora se osigurati dostatna količina pitke vode i po mogućnosti druga prikladna bezalkoholna pića, kako u prostorijama za smještaj, tako i u blizini mjesta rada.

4.3. Određivanje prometnih komunikacija, evakuacijskih putova i nužnih izlaza s uputama za održavanje

Položaj prometnih puteva i manipulativnih površina prikazan je u shemi organizacije gradilišta.

Prometni putovi i utovarna mjesta, moraju biti tako razmješteni da se osigura jednostavan, siguran i prikladan pristup, koji radnike, koji rade u blizini ovih prometnih putova ne izlaže opasnostima. Putovi za transport tereta i putovi za kretanje osoba trebaju biti izvedeni tako da se što manje presijecaju i poklapaju te po mogućnosti osigurati osnovni kružni tok prometa. Utovarno-istovarne površine, prilazi takvim površinama i njihove prometnice moraju biti izgrađeni od tvrde podloge. Širina prilaza i prometnica utovarno-istovarnim površinama ne smije biti manja od 5 m pri dvosmjernom kretanju vozila odnosno 3 m pri jednosmjernom kretanju vozila, a brzinu kretanja vozila treba ograničiti na 10 km na sat. Putovi za prolaz pješaka i/ili promet roba, uključujući i one koji se koriste za utovar i istovar moraju biti izvedeni u skladu s brojem mogućih korisnika te s vrstom posla koji se obavlja. Za korištenje transportnih sredstva na prometnim putovima unutar gradilišta, putovi moraju biti dostatne širine za siguran prolaz pješaka ili pak prolazi za pješake moraju biti dodatno osigurani. Putovi moraju biti vidljivo označeni, redovito nadzirani i primjereno održavani. Između prometnih putova za vozila i prolaza za pješake potrebno je osigurati dovoljno prostora. Područja na radilištu na koje je pristup ograničen moraju biti opremljena s napravama koji onemogućuju pristup neovlaštenim osobama. U svrhu zaštite radnika, koji su ovlašteni za pristup na opasna

područja, potrebno je primijeniti odgovarajuće mjere. Opasna područja moraju biti jasno označena.

Evakuacijski putovi i izlazi u nuždi moraju biti jednostavni i voditi do sigurnog područja po najkraćem putu. U slučaju opasnosti, radnicima mora biti omogućena što brža i što sigurnija evakuacija s mjesta rada. Broj, raspored i veličina evakuacijskih putova i izlaza u nuždi ovise o upotrebi, opremi i veličini gradilišta te najvećem broju osoba koji mogu biti prisutni. Posebni evakuacijski putovi i izlazi u nuždi moraju biti označeni sigurnosnim znakovima u skladu s posebnim propisima. Takvi znakovi moraju biti dostatno otporni i postavljeni na odgovarajućim mjestima. Evakuacijski putovi i izlazi u nuždi, te prometni putovi i vrata, koja omogućavaju pristup do njih, moraju biti pristupačni i bez zapreka tako da se u svakom trenutku mogu nesmetano koristiti. Maksimalna dužina puta evakuacije radnika do sigurnog prostora može iznositi 50 m.

4.4. Utvrđivanje mjesta, prostora i načina razmještaja i skladištenja materijala koji se ugrađuje

Sav otpadni materijal koji nastane kod izvođenja radova deponirat će se na privremeni deponij gradilišta te ga je potrebno složiti bez zakrčivanja prilaza i prolaza i bez opasnosti od rušenja. Materijali, oprema i svaki dio, koji bilo kakvim međusobnim nekontroliranim pomicanjem utječu na sigurnost i zdravlje radnika, moraju biti na prikladan i siguran način učvršćeni. Materijali i radna oprema moraju biti složeni ili razmješteni prema obliku i veličini tako da se ne mogu srušiti ili prevrnuti. Sav materijal, uređaji, postrojenja i oprema potrebni za izgradnju investicijske građevine, odnosno za izvođenje određenog rada na gradilištu, moraju kad se ne upotrebljavaju biti složeni tako da je omogućen lak pregled i nesmetano njihovo ručno ili mehanizirano uzimanje bez opasnosti od rušenja i slično.

Prilikom slaganja građevinskog materijala u zatvorenom skladištu potrebno je voditi računa o nosivosti poda skladišta, da se materijal slaže u pravilne oblike, osigura od obrušavanja te da visina naslage ne prelazi 2 m. Teret u skladištu mora biti uskladišten tako da omogućava nesmetan pristup do električnih uređaja, naprava i rasvjetnih tijela, vatrogasnih uređaja i drugih sredstava za gašenje požara. Visina naslaga tereta mora se odrediti u ovisnosti o dopuštenoj nosivosti površine poda, vrste i čvrstoće ambalaže i ambalažnih pasica, te obliku tereta.

4.5. Određivanje mjesta i prostora za smještaj i čuvanje opasnog, zapaljivog i eksplozivnog materijala

Na privremenom gradilištu nije predviđena uporaba opasnih radnih tvari tijekom izvođenja građevinskih radova. Pod opasnim materijalima na gradilištu podrazumijevaju se tvari koje mogu prouzročiti požar, eksploziju, trovanje i slične štetne posljedice. Zapaljivi građevni materijal (daske, grede, letve i drugo) mora se na gradilištu slagati na mjestima udaljenim od toplotnih izvora. Otpaci od drveta (piljevine, iverje i drugo) moraju se sklanjati na mjesta osigurana od požara.

4.6. Opis izvođenja radova s podacima o načinu prijevoza, prijenosa, utovara, istovara i odlaganja raznih vrsta materijala i teških voluminoznih predmeta

Prije utovara i istovara tereta moraju se prethodno pregledati mjesta rada i otkloniti eventualni nedostaci koji bi mogli ugroziti sigurnost radnika na radu. Na mjestima na kojima se obavlja utovar i istovar tereta, zabranjeno je zadržavanje osoba koje ne rade na utovaru odnosno istovaru. Utovar i istovar tereta mora se obavljati u namjenskoj, neoštećenoj i za rad sigurnoj ambalaži.

Pri ručnom utovaru i istovaru masa tereta ne smije biti veća od 25 kg, udaljenost na koju se teret prenosi ne smije biti duža od 60 m, a visina slaganja tereta viša od 1,5 m. Ako se teret prenosi na površinama pod nagibom do 25°, udaljenost na koju se teret prenosi ne smije biti duža od 50 m a duljina samog nagiba ne smije biti duža od 25 m. Iznimno ručno prenošenje tereta može biti organizirano i tako da jedan radnik prenosi teret mase veće od 25 kg, ali ne veće od 50 kg za radnike životne dobi od 19 do 45 godina. Ukupno smije radnik najkraće u dva sata premjestiti samo 1000 kg najtežeg tereta s time da istog dana ne smije biti opterećen dodatnim radom na prenošenju. Radnici iznimno smiju prenositi terete mase veće od najveće

dozvoljene obzirom na spol i dob radnika, kad je hitno potrebno prenošenje ljudi i kada je prenošenje potrebno obaviti u prostorima gdje ugradnja mehaničkih pomagala nije moguća zbog specifičnih zahtjeva, kao ni mogući istovremeni rad dovoljnog broja radnika, čime bi se težina tereta jednakomjerno raspodijelila.

Pri ručnom utovaru i istovaru tereta u valjkastoj ambalaži (bačve, role, bale i sl.), moraju se za utovar i istovar tereta u transportna sredstva koristiti za valjanje tereta posebno izrađene naprave koje se moraju na siguran način oslanjati na transportno sredstvo. Ako se pod skladišta ne nalazi na istoj razini s podom transportnog sredstva, utovar i istovar tereta u valjkastoj ambalaži može se obavljati ručno samo ako teret nije teži od 200 kg i ako je osigurana odgovarajuća kosina. Utovar valjkastih tereta u transportno sredstvo i njihov istovar na utovarno-istovarne površine mora se vršiti tako, da se valjkasti tereti postavljaju vertikalno ili osiguraju s posebno izrađenim klinovima koji sprečavaju njihovo pomicanje. Tereti koji sadrže otrovne i jetke tekućine, moraju se postavljati tako da nalivni otvori budu odozgo i da je onemogućeno prolijevanje tekućine. Ako se utovar i istovar valjkastih tereta obavlja ručnim valjanjem tereta na kosini, radnici se moraju nalaziti s obje strane naprave koja se koristi pri takvom radu. Pri valjanju tereta po ravnim površinama, radnici se moraju nalaziti iza tereta koji valjaju.

Pri utovaru i uskladištenju tereta različitih vrsta, mora se teret slagati prema obliku, veličini i materijalu. Slaganje tereta obavlja se na način da se najprije slaže teret veće težine. Komadni teret mora biti stabilno složen. Pri skidanju komadnog tereta iz složaja, mora se prethodno i u toku rada provjeravati stabilnost složaja.

Pri utovaru i istovaru rasutih tereta zabranjeno je teret potkopavati. Radi sprečavanja zarušavanja, manipuliranje rasutim teretom se mora obavljati odozgo na dolje na način da se osigura prirodni nagib rasutog tereta. Ako se manipulacija s rasutim teretom obavlja u etažama, visina etaže ne smije biti viša od 2 m.

Utovar, istovar i prijevoz boca s plinovima pod pritiskom, mora se obavljati na način da se boce ne smiju bacati i valjati, ventili punih i praznih boca moraju biti zatvoreni i zaštićeni metalnim kapama, boce se moraju osigurati od pomicanja i međusobnog sudaranja, pune boce moraju se transportirati u ležećem položaju osim boca s propanom i butanom koje se moraju transportirati u stojećem položaju te boce s plinovima pod pritiskom moraju biti zaštićene od utjecaja sunčevih zraka i drugih izvora topline.

Pri ručnom utovaru i istovaru dugih tereta (profila, cijevi, greda, trupaca, tračnica i sl.) u transportna sredstva, ovlašteni radnik koji rukovodi utovarom i istovarom tereta dužan je odrediti način utovara i istovara, obavezu korištenja odgovarajućih pomoćnih sredstava (kosine, vodicica i dr.) i broj radnika za obavljanje tih poslova.

Mehanizirani utovar u transportno sredstvo i istovar tereta iz transportnog sredstva pomoću dizalice, utovarivača ili sličnog uređaja, mora se obavljati po unaprijed utvrđenoj tehnologiji rada. Visina naslaga tereta na utovarno-istovarnim površinama pri mehaniziranom utovaru i istovaru, mora biti u skladu s tehničkim mogućnostima mehaniziranih sredstava rada. Zabranjeno je pomoću dizalica i drugih mehaniziranih sredstava podizati terete zasute zemljom, pijeskom ili drugim materijalom, odnosno terete koji su ukopani, zalijepljeni, međusobno povezani i sl. Zabranjen je prijevoz osoba prijevoznim i prijenosnim sredstvima osim osoba za koje je na tim sredstvima rada osigurano dodatno sjedište. Za vrijeme utovara ili istovara tereta sa vozila vozač mora biti prisutan i prethodno provjeriti da li su poduzete sve mjere sigurnosti. Pri utovaru tereta u vozilo zabranjeno je na strane tovarnog prostora vješati lance, užad i drugu opremu za dizanje tereta. Ako se vozilom prevoze valjkasti tereti, vozač mora u toku vožnje povremeno provjeravati stanje tereta na vozilu, kao i stanje uređaja za prikačivanje. Zabranjeno je bez sigurnih podmetača postavljati vozilo na kosinu s nagibom većim od 5°. Ako se sa vozila s automatskim istovarivanjem tereta vrši utovar ili istovar tereta iznad jaruge, na obali ili na strminama, vozilo se mora prethodno poduprijeti jakim polugama. Izuzetno, istovar tereta može se vršiti bez stavljanja podmetača ako je teren tvrd i bez nagiba. U takvom slučaju vozilo mora biti najmanje 1 m udaljeno od ruba jaruge, obale ili strmine.

Utovar i istovar tereta u teretna motorna vozila:

U pravilu, kretanje vozila na utovarno-istovarnim površinama, prilazima takvim površinama i prometnicama, treba biti jednosmjerno. Ako na utovarno-istovarnim površinama nije moguće osigurati jednosmjerno kretanje vozila, širina prometnica mora biti takva da osigurava dvosmjerno kretanje vozila. Brzina kretanja vozila na utovarno-istovarnim površinama ne smije biti veća od 10 km na sat, a u zatvorenim skladištima ne smije biti veća od 5 km na sat. Na utovarno-istovarnim površinama, prilazima takvim površinama i prometnicama unutar

gradilišta, moraju biti postavljene odgovarajuće oznake i prometni znakovi. Ako se na utovarno-istovarnim površinama, prilazima takvim površinama i prometnicama vozilo kreće unatrag, manevrar se treba obavljati uz pomoć druge osobe koja se nalazi izvan vozila i koja vozaču daje određene ugovorene znakove. Na utovarno-istovarnim površinama, razmak između vozila koja stoje u koloni ne smije biti manji od 1 m, a razmak između vozila koja stoje jedno uz drugo ne smije biti manji od 1,5 m.

Prije početka utovara tereta u vozilo i istovara tereta iz vozila, vozač je dužan osigurati vozilo od pokretanja za vrijeme utovara ili istovara tereta. Vozač teretnog vozila mora pri utovaru i istovaru tereta na vozilo osigurati da se vozilo koristi samo za prijevoz onih tereta koji odgovaraju tehničkim karakteristikama vozila i specifičnostima tereta, ne utovaruje teret čija je težina veća od dopuštene za odnosno vozilo, teret u sanduku rasporedi tako da ne ugrožava sigurnost vožnje, stranice na sanduku vozila sigurno zatvore i na odgovarajući način učvrste, upozore radnici koji rade na utovaru i istovaru tereta na specifičnosti vezane uz karakteristike vozila i tereta, stranice sanduka otvaraju na način koji osigurava siguran rad i teret istovaruje na način i po postupku propisanim za odnosnu vrstu tereta i vozila. Vozač mora biti uz vozilo za vrijeme utovara i istovara tereta i davati upute poslovođi transportnih radnika odnosno osobama koje vrše utovar ili istovar o načinu utovara i istovara tereta iz vozila. Prije utovara tereta u vozilo, vozač je dužan vizualno utvrditi ispravnost vanjskog stanja tereta i njegove ambalaže. Vozač ne smije dopustiti utovar tereta u vozilo ako je na teretu utvrdio nedostatke koji mogu imati utjecaja na sigurnost utovara, istovara i prijevoza tereta.

Prije početka istovara tereta s vozila, vozač je dužan zajedno s odgovornim transportnim radnikom utvrditi stanje tereta na vozilu, posebno na okolnost da nije došlo do pomaka tereta na vozilu za vrijeme prijevoza koji bi mogao imati za posljedicu ugrožavanje života i zdravlja radnika za vrijeme istovara tereta. Ako utovar u vozilo i istovar tereta iz vozila obavlja grupa radnika, onda se takav rad mora obavljati pod stalnim nadzorom za to određenog radnika, koji je dužan prije početka rada provjeriti ispravnost sredstava za utovar i istovar i osigurati uvjete za siguran rad radnika.

Teret u vozilu mora biti osiguran od pomicanja za vrijeme prevoženja. Teret na tovarnoj površini vozila mora biti postavljen ravnomjerno po cijeloj površini i mora biti složen tako, da osigurava stabilnost tereta i vozila za vrijeme prijevoza. Teret se ne smije oslanjati na kabinu vozila. Ako se teret oslanja na stranice sanduka teretnog vozila, prije istovara moraju se osloboditi stranice od tereta a tek onda se može pristupiti otvaranju sanduka. U pravilu, stranicu sanduka vozila moraju otvarati dva radnika, a iznimno otvaranje sanduka može obavljati jedan radnik ako stranica to omogućava s obzirom na svoju veličinu i težinu. Utovar i istovar komadnog tereta u vozilo obavlja se sa spuštenim stranicama radi sigurnije manipulacije s teretom. Ako se utovar i istovar tereta obavlja dizalicom ili na drugi način koji osigurava siguran rad radnika, može se utovar i istovar komadnog tereta obaviti i bez spuštanja stranica, s time da radnici ne smiju stajati na teretu ako postoji mogućnost pomicanja tereta i pada s njega, ili ako se utovar ili istovar obavlja dizalicom pa prijeti opasnost od pada tereta na radnika.

Vozila namijenjena za prijevoz dugih tereta moraju biti za tu namjenu prilagođena i moraju biti opremljena posebnim ručicama na koje se teret može oslanjati za vrijeme prijevoza. Visina tereta na vozilima ne smije prelaziti visinu ugrađenih ručica. Ručice moraju biti na gornjem kraju povezane lancima. Pri prijevozu tereta kraćih dužina, mora se osigurati oslanjanje tereta na najmanje dvije ručice. Pri istovremenom prijevozu dužih i kraćih tereta, kraći tereti moraju biti složeni iznad dužih tereta. Ako se za prijevoz tereta koriste klasična vozila, mora se teret na vozilu osigurati lancima, čeličnim užadima, skobama ili se mora na drugi način osigurati potpuna stabilnost tereta pri prijevozu. Utovar tereta na prikolice zglobnih kamiona (šlepera) mora se obavljati tako, da se omogući slobodno zakretanje vozila u odnosu na utovareni teret na prikolici. Teret utovaren na prikolici mora biti tako učvršćen, da ne dođe do pomicanja tereta prema kabini vozila za vrijeme vožnje ili naglog kočenja vozila. Vozačima specijalnih vozila koja imaju mogućnost podizanja tovarnih sanduka, košara i drugih utovarno-istovarnih uređaja, zabranjena je vožnja vozilom s podignutim utovarno-istovarnim elementima i prijevoz osoba na tim elementima.

Rad s dizalicama i autodizalicama:

Pri radu na utovaru i istovaru tereta pomoću dizalica, dizalice se smiju koristiti samo prema namjeni i uputama proizvođača. Sredstva za zahvaćanje tereta moraju imati oznaku o dopuštenom opterećenju. Teret mora biti zahvaćen zahvatnim sredstvom na način da ne može doći do ispadanja ili rasipanja tereta. Ako pri prenošenju tereta nastanu oštećenja na dizalici ili njenim zahvatnim sredstvima, odgovorna osoba dužna je obustaviti rad dok se ne otklone

nastale promjene na sredstvima rada. Ako se dizalicom prenosi teret u ambalaži, ambalaža mora biti ispravna, imati oznaku težine i sadržine, a po potrebi i podatke o veličini tereta. Teret u ambalaži mora biti učvršćen tako da se teret ne pomiče. Ako se ambalažiraju posebni tereti različitih oblika i pomaknutih težišta, organizacija koja vrši ambalažiranje, dužna je označiti mjesta zahvaćanja tereta s dizalicom ili na ambalaži ugraditi elemente o koje se zahvaća teret.

Vozač tereta dužan je terete zahvaćati na predviđeni način. Ovlašteni radnik u organizaciji dužan je na temelju propisane tehnologije rada ili pravila struke, ovisno o vrsti tereta, odrediti način zahvaćanja i prenošenja tereta (užetom, mrežom, specijalnom napravom, i dr.). Pri prenošenju tereta u ambalaži učvršćenoj pasicama nije dozvoljeno zahvaćati teret za pasice. Pasice moraju teret obuhvaćati tako da pri prenošenju tereta ne može doći do pomicanja pasica. Teret se mora zahvaćati tako da se težište tereta nalazi u okomici ispod kuke dizalice, a daljnje prenošenje tereta može se nastaviti samo ako je teret ovješeno na dizalici zauzeo pravilan položaj i ako se ne njiše.

Ako se utovar i istovar boca s plinovima pod pritiskom obavlja dizalicama, moraju se za prijenos boca koristiti sanduci, odgovarajuće palete ili čelične mreže. Pri utovaru i istovaru dugačkih tereta koji se slažu u naslage pomoću dizalice, mora teret na krajevima biti vezan užadima radi sprečavanja njegovog slobodnog okretanja.

Radnici koji drže krajeve užadi moraju stajati izvan manipulativnog prostora dizalice. Radnici koji rade na utovaru i istovaru tereta dizalicom, moraju napustiti manipulativni prostor dizalice čim se teret podigne iznad podloge na visini većoj od 10 cm i ne smiju ulaziti u manipulativni prostor dizalice dok se teret ne spusti na visinu do 10 cm iznad podloge na koju se odlaže. Pri utovaru i istovaru tereta iz kamiona i drugih prijevoznih sredstava, radnici se moraju odmaknuti od tereta na udaljenost izvan zone opasnosti. Ako se teret utovaruje ili istovaruje u blizini zida građevinskog objekta ili drugih prepreka, radnici se ne smiju nalaziti između tereta i zida odnosno drugih prepreka kako bi se onemogućilo uklještenje radnika između tereta i prepreke.

Pri manevriranju autodizalicom u blizini električnih vodova pod naponom, krak autodizalice mora biti postavljen tako da je isključena mogućnost njegovog približavanja ili dodira s električnim vodovima. Dizaličar mora biti upoznat s dozvoljenom udaljenošću kraka dizalice od električnih vodova.

Rad s utovarivačima:

Utovarivači kao samohodni strojevi koji se kreću na kotačima ili gusjenicama a služe za utovar rasutih i drugih tereta u prijevozna sredstva, moraju se koristiti prema njihovoj namjeni i tehničkom uputom proizvođača a naročito u pogledu dopuštene nosivosti i dopuštenog kuta nagiba terena po kome se kreću. Utovarivač mora biti tako izveden i opremljen zaštitnim napravama da pokretni, rotirajući i drugi dijelovi za vrijeme rada ne ugrožavaju rukovatelja. Utovarivač mora biti opremljen zvučnim signalom. Ako se rad obavlja noću, utovarivač mora biti opremljen rasvjetnim tijelima za osvijetljavanje radnog prostora i prolaza kojima se kreće. Ako se utovar i istovar tereta utovarivačem obavlja iznad glave vozača, utovarivač mora imati čvrsti pokrov iznad sjedišta vozača koji potpuno zaštićuje mjesto rukovatelja i uređaje na utovarivaču od slučajnog pada tereta.

Pri utovaru tereta utovarivačem, mora se za to koristiti odgovarajuće ispravno zahvatno sredstvo (kabao, grabilica i sl. u ovisnosti o vrsti tereta). Teret se mora zahvatiti i prenositi tako, da zahvaćeni teret ne pada sa zahvatnog sredstva i ne ugrožava rukovatelja utovarivača i ostale radnike na radu. U manevarskom prostoru utovarivača ne smiju se nalaziti radnici ni drugo osoblje. Prije početka rada s utovarivačem, rukovatelj mora provjeriti ispravnost uređaja za podizanje i prijenos tereta u neopterećenom stanju podizanjem i spuštanjem zahvatnog sredstva. Početak rada s utovarivačem, rukovatelj mora označiti zvučnim signalom radi upozorenja prisutnim radnicima. Za vrijeme prekida rada s utovarivačem, rukovatelj mora

spustiti zahvatno sredstvo (kabao, grablicu i sl.) na zemlju, isključiti rad motora, osigurati utovarivač od pokretanja i zaključati kabinu utovarivača.

4.7. Način označavanja, odnosno osiguranja opasnih mjesta i ugroženih prostora na gradilištu (opasne zone)

Opasnim prostorima na gradilištu smatraju se mjesta i prostori na kojima postoji povećana opasnost od ozljeđivanja, to jest opasnost po život i zdravlje radnika. Takva mjesta nastaju prilikom izvođenja radova na više nivoa te kod radova na visini ili dubini kao i kod uporabe strojeva na motorni pogon i strojeva s povećanim opasnostima. Iskop na gradilištu mora biti ograđen sa strane s koje se pored njih prolazi. Sva opasna mjesta na gradilištu moraju biti obilježena postavljanjem žice ili užeta na kolčiće i vješanjem zastavica uočljivih boja. Svaki rad unutar opasne zone zabranjen je bez posebnog naloga sve dok se ne provedu posebne mjere sigurnosti. Mjesta na gradilištu gdje postoji stalna i povremena opasnost moraju se na jasan i razumljiv način obilježiti pločama upozorenja, uputama, obojenim površinama, raznim oznakama itd.

Na ulazu u gradilište treba postaviti ploču skupnih obveznih znakova za privremena gradilišta: zabranjen pristup nezaposlenima, obvezna zaštita glave, obvezna uporaba zaštitnih cipela i zaštitnih rukavica. Na mjestu gdje se podiže teret dizalicom treba postaviti ploču s upozorenjem „opasnost od visećeg tereta“. Kod svih građevinskih strojeva potrebno je postaviti ploče upozorenja „zabranjeno stavljanje u pogon“ (odnosi se na radnike koji nisu rukovatelji strojevima). Na razvodne električne ormariće sa sklopkama i osiguračima treba postaviti simbole električne struje i upozorenja za opasnost te oznake sustava zaštite. Osim ploča i plakata kao upozorenja za siguran rad, mogu se koristiti i naljepnice sigurnosti i ovjesni kartoni sa upisanim tekstom.

4.8. Način rada u neposrednoj blizini ili na mjestima gdje se pojavljuju po zdravlje štetni plinovi, prašine, pare odnosno gdje može doći do požara, eksplozije ili mogu nastati druge opasnosti

Budući da se radovi izvode na mjestima gdje postoje instalacije plina i električne struje isti se moraju vršiti prema uputama i pod nadzorom stručnih osoba određene sporazumom između organizacija kojima pripadaju odnosno koje održavaju te instalacije i izvođača radova. Električne instalacije smiju izvoditi, popravljati, održavati i uklanjati samo stručno osposobljeni i kvalificirani radnici, upoznati s opasnostima koje pri tim radovima prijete. Pri vršenju navedenih radova radnik se mora držati uputa odgovarajuće stručne osobe na gradilištu.

Elektromontažne radove izvoditi u beznaponskom stanju.

4.9. Način uređenja (izvor, mjesta priključka), odabir i razvod energetske vodova i električnih instalacija snage (za pogon strojeva i uređaja) i rasvjete do pojedinih trošila, vrste primijenjene zaštite od električnog udara i upute za održavanje i korištenje istih

Električne instalacije, uređaji, oprema i postrojenja na gradilištima moraju svojom izradom i izvođenjem odgovarati postojećim tehničkim propisima i hrvatskim odnosno stranim normama. U pogledu zaštite na radu, ove instalacije, uređaji, oprema i postrojenja moraju odgovarati odredbama postojećih propisa o zaštitnim mjerama protiv opasnosti od električne struje u radnim prostorijama i na gradilištima.

Slobodni električni vodovi ili kablovi na gradilištu moraju biti položeni tako da ne postoji opasnost od njihovog mehaničkog oštećenja (visina iznad tla, slobodan prostor izvan manevarskog prostora dizalica i drugih sredstava mehanizacije). Električni uređaji (sklopke, elektromotori i drugo) smješteni na slobodnom prostoru, moraju biti zaštićeni od atmosferskih nepogoda. Sklopke i drugi uređaji za uključivanje i isključivanje pogonske struje moraju biti postavljeni u ormarima na pristupačnom mjestu i opremljenim za zaključavanje u isključenom položaju.

Prijenosni ručni uređaji na električni pogon koji se koriste na gradilištu, moraju biti priključeni na sniženi zaštitni napon do 42 V. Pri noćnom radu, radna mjesta na gradilištu moraju biti osvijetljena umjetnom rasvjetom jačine najmanje 75 luksa. Električne svjetiljke koje služe za osvijetljavanje gradilišta smiju biti priključene na napon od 220 V ako služe za stalno osvijetljavanje i ako se nalaze na visini iznad dohvata ruke radnika. Prijenosne električne svjetiljke koje se koriste na gradilištu, smiju se priključivati samo na sniženi zaštitni napon do 24 V.

Električne instalacije, uređaji i oprema na gradilištu smiju se pustiti u rad tek nakon prethodnog provjeravanja ispravnosti zaštitnog uzemljenja (mjerjenje otpora uzemljenja). O rezultatima mjerenja otpora uzemljenja mora se sastaviti zapisnik i voditi uredna evidencija.

Privremene elektrinstalacije trebaju se prije uporabe ispitati od strane ovlaštene tvrtke !!!

4.10. Vrsta i broj strojeva i uređaja s povećanim opasnostima s predviđenim mjerama zaštite u odnosu na njihov smještaj i korištenje

Na privremenom gradilištu koristit će se sukladno Pravilniku o listi strojeva i uređaja s povećanim opasnostima, slijedeći strojevi s povećanim opasnostima:

1. Teretno dizalo – 1 kom.
2. Samohodni stroj s uređajem za utovar ili istovar tereta nosivosti preko 2kN – 2 kom.

3. Kombinirani stroj – JCB
4. Kamion – komada po potrebi
5. Viličar – 1 kom.
6. Kompresor sa pneumatskim čekićem – 1 kom.
7. Pumpa za beton – 1 kom po potrebi betonaže.
8. Pokretna mješalica za beton Mikser – komada po potrebi betonaže.
9. Agregat
10. Cirkular
11. Ostali strojevi po potrebi

Izvođač – poslodavac je dužan na propisani način obavljati ispitivanja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima u slučajevima prije njihovog stavljanja u uporabu, najmanje jedanput nakon dvije godine njihove uporabe, poslije rekonstrukcije, a prije ponovnog početka korištenja ili prije početka korištenja na novom mjestu uporabe, ako su strojevi i uređaji premješteni s jednog mjesta na drugo pa su zbog toga rastavljena i ponovo sastavljena. Izvođač – poslodavac je osim navedenih ispitivanja dužan redovito obavljati preglede strojeva i uređaja koja koristi radi utvrđivanja da li su na njima primijenjeni propisi zaštite na radu i da li zbog nastalih promjena tijekom uporabe ugrožavaju sigurnost i zdravlje radnika, kako bi se osiguralo da strojevi i uređaji u svakom trenutku budu ispravni. Ako se pregledom utvrdi da je došlo do promjena koje ugrožavaju sigurnost i zdravlje radnika dužan je stroj odnosno uređaj isključiti iz korištenja do dovođenja istog u ispravno stanje.

Izvođač – poslodavac je dužan na sredstvima rada trajno postaviti znakove sigurnosti i znakove općih obavijesti u skladu s odgovarajućim propisima. Ako znakovi sigurnosti nisu dovoljni za djelotvorno obavješćavanje, izvođač – poslodavac je dužan trajno postaviti pisane upute o uvjetima i načinu korištenja sredstava rada i opreme.

Poslovi s posebnim uvjetima rada su poslovi koje mogu obavljati samo radnici koji osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa ispunjavaju i posebne uvjete glede dobi života, spola, stručnih sposobnosti, zdravstvenoga, tjelesnog ili psihičkog stanja te psihofizioloških i psihičkih sposobnosti. Izvođač – poslodavac ne smije rasporediti radnika na poslove s posebnim uvjetima rada ako prethodno na propisani način nije utvrđeno da radnik ispunjava potrebne uvjete. Izvođač – poslodavac dokazuje odgovarajućom ispravom da radnik ispunjava uvjete glede stručne sposobnosti, zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti.

4.11. Način zaštite radnika od pada s visine ili u dubinu

Radni pod:

Površina poda radnog mjesta mora biti takva da omogući radnicima dostatnu slobodu kretanja tijekom rada. Pri određivanju površine za slobodno kretanje radnika potrebno je uzeti u obzir opremu ili uređaje. Pokretna ili nepokretna mjesta rada na visini ili tlu moraju biti čvrsta i stabilna, uzimajući u obzir broj radnika koji rade na njima, najveću nosivost i raspodjelu opterećenja, vanjske utjecaje kojima mogu biti izloženi. Ako osnovna konstrukcija i drugi dijelovi konstrukcije mjesta rada nisu sami po sebi stabilni, mora se njihovu stabilnost osigurati s prikladnim i sigurnim načinima učvršćenja da bi se izbjegli bilo kakvi nehotični ili spontani pomaci cijelog mjesta rada ili pojedinih dijelova. Stabilnost i čvrstoća moraju biti na odgovarajući način provjereni, a posebice poslije svake promjene. Pristup na površine nedostatne čvrstoće nije dopušten, sve dok se ne osigura oprema i sredstva, koja omogućavaju da se rad obavi na siguran način. Svaki radni pod (platforma za rad i sl.) postavljen na visini većoj od 100 cm mora biti izrađen od zdravih dasaka, priljubljenih jedna uz drugu i položenih vodoravno na čvrste nosače. Širina radnog poda mora odgovarati prirodi posla koji se na njemu vrši, ali ne smije biti manja od 60 cm ako se na podu vrši rad bez slaganja ili pripremanja materijala. Ako se na radnom podu odlaže materijal, vrši pripremanje materijala ili postavljaju nogari i slično, širinu radnog poda treba odrediti tako da za kretanje radnika po njemu bude slobodnog prostora najmanje 60 cm. Dimenzije elemenata radnog poda moraju odgovarati predviđenom maksimalnom opterećenju poda.

Zaštitne ograde:

Sva radna mjesta na visini većoj od 100 cm iznad terena ili poda, kao i ostala mjesta (prijelazi, prolazi i sl.) na gradilištu s kojih se može pasti, moraju biti ograđena čvrstom zaštitnom ogradom visine najmanje 100 cm!!! Zaštitna ograda mora biti izrađena od zdravog i neoštećenog drveta ili drugog podesnog materijala. Razmak i dimenzije stupića i ostalih elemenata ograde moraju odgovarati horizontalnom opterećenju na rukohvatu ograde od najmanje 300 N/m. Visina zaštitne ograde ne smije biti manja od 100 cm, mjereno od tla. Razmak elemenata popune zaštitne ograde ne smije biti veći od 30 cm. Pri dnu zaštitne ograde mora se postaviti puna ivična zaštita (daska) visine najmanje 20 cm. Umjesto uzdužne popune od dasaka (koljenska zaštita), za popunu zaštitne ograde može se koristiti žičana mreža sa otvorima okaca od najviše 2 x 2 cm. Ako se zaštitna ograda zbog prirode posla mora u toku rada privremeno ukloniti, radnici na takvim radnim mjestima moraju biti privezani za zaštitne pojaseve i rad se mora vršiti pod nadzorom određene stručne osobe na gradilištu.

Ljestve:

Ljestve koje se upotrebljavaju za pristup na skele i slično, moraju prelaziti rub poda na koji su naslonjene za 75 cm, mjereno vertikalno od poda. Strane drvenih ljestava moraju biti iz jednog komada od odabranog drveta. Presjek strane mora odgovarati dužini i opterećenju ljestava. Prečke drvenih ljestava moraju biti od tvrdog drveta, okruglog ili kvadratnog presjeka i usađene ili urezane u strane. Širina ljestava između strana mora biti najmanje 45 cm. Razmak između rubova prečaka ne smije biti veći od 32 cm. Ljestve duže od 400 cm moraju se osigurati i željeznim utezima. Ljestve koje se postavljaju na glatku odnosno klizavu tvrdi podlogu moraju biti na donjem kraju opremljene posebnim osloncima (papuče i sl.), koji sigurno sprečavaju klizanje, a po potrebi na gornjem kraju - i kukama za zakačivanje. Pri postavljanju ljestava mora se voditi računa o kutu nagiba ljestava, da bi se spriječilo prekomjerno savijanje strana, lom ljestava ili klizanje ljestava po podlozi. Zabranjena je upotreba ljestava sa prečkama prikovanim čavlima sa strane, kao i ljestava sa polomljenim ili nedostajućim prečkama ili drugim oštećenjima (napukla strana ili prečka i sl.). Dvokrake ljestve moraju biti osigurane protiv prekomjernog razmicanja krakova pomoću čvrste veze između krakova (lanac, kaiš, čvrsto užo i sl.). Donji krajevi (oslonci) dvokrakih ljestava moraju biti opremljeni posebnim osloncima (papučama i sl.), radi sprečavanja klizanja po podlozi.

Zaštita otvora:

Otvori u radnim platformama, prilazima i prolazima koji služe za prolazak radnika ili za prenošenje materijala za vrijeme rada kao i za vrijeme prekida rada, moraju se ograditi čvrstom ogradom visine najmanje 100 cm sa strana koje nisu potrebne za prolazak radnika i prenošenje materijala u toku rada, odnosno sa svih strana za vrijeme prekida rada. Otvori koji ne služe za prolazak radnika ili za prenošenje materijala moraju biti stalno pokriveni čvrstim poklopcem ugrađenim na otvor tako da se ne mogu pomicati, dimenzioniranim za predviđena opterećenja na njima. Otvori na zidovima do visine od 100 cm od poda odnosno radnog poda moraju se opremiti zaštitnom ogradom odnosno odgovarajućom popunom.

4.12. Način zaštite radnika pri iskopu zemlje, a posebice za rovove, kanale, šahtove, jame i slično

Zemljani radovi:

Pri izvođenju zemljanih radova na dubini većoj od 100 cm moraju se poduzeti zaštitne mjere protiv rušenja zemljanih naslaga sa bočnih strana i protiv obrušavanja iskopanog materijala. Ručno otkopavanje zemlje mora se izvoditi odozgo naniže. Svako potkopavanje je zabranjeno. Kopanje zemlje na dubini većoj od 100 cm mora se izvoditi pod kontrolom određene osobe. Pri strojnom kopanju zemlje, rukovatelj strojem ili poslovođa radova moraju voditi računa o sigurnosti radnika koji rade ispred ili oko stroja za iskop zemlje. Tesarski radovi na podgrađivanju i razupiranju iskopa moraju se izvoditi stručno, na osnovu odgovarajućih normativa ili statičkih proračuna i crteža. Ako se iskop zemlje vrši na mjestu gdje postoje instalacije plina, struje, vode ili drugo, radovi na iskopu moraju se vršiti prema uputama i pod

nadzorom stručne osobe određene sporazumom između organizacija kojima pripadaju odnosno koje održavaju te instalacije i izvođača radova. Ako se u toku iskopavanja naiđe na instalacije radovi se moraju obustaviti dok se ne osigura nadzor stručne osobe. Prije vršenja iskopa zemlje ili čišćenja zemljom zatrpanih jama, bunara, kanala i drugog, mora se prethodno provjeriti da li eventualno nema ugljičnog monoksida odnosno drugih štetnih, zapaljivih ili eksplozivnih plinova. Za silaženje radnika u iskop i izlaženje iz iskopa moraju se osigurati čvrste ljestve tolike dužine da prelaze iznad ruba iskopa za najmanje 75 cm. Umjesto ljestava može se predvidjeti i izrada odgovarajućih stepenica ili rampi, ako je time osigurano kretanje radnika i za vrijeme oborina. Prije početka rada na iskopu zemlje, a uvijek poslije vremenskih nepogoda, mrazeva ili otapanja snijega i leda, rukovoditelj iskopavanja mora pregledati stanje radova i, po potrebi, poduzeti odgovarajuće zaštitne mjere protiv opasnosti od obrušavanja bočnih strana iskopa.

Kopanje rovova i kanala:

Iskop zemlje u dubini od 100 cm (za temelje, kanale i sl.) može se vršiti i bez razupiranja, ako to čvrstoća zemlje dozvoljava. Iskop zemlje u dubini većoj od 100 cm smije se vršiti samo uz postepeno osiguravanje bočnih strana iskopa. Razupiranje strana iskopa nije potrebno ako su bočne strane iskopa uređene pod kutem unutrašnjeg trenja tla (prirodni nagib terena) u kom se iskop vrši, niti pri etažnom kopanju od dubine veće od 200 cm. Rovovi i kanali moraju se izvoditi uolikoj širini koja omogućuje nesmetan rad na razupiranju bočnih strana, kao i rad radnika u njima. Najmanja širina rovova odnosno kanala dubine od 100 cm određuje se slobodno. Pri dubini preko 100 cm, širina rova odnosno kanala mora biti tolika da čista širina rova odnosno kanala nakon izvršenog razupiranja bude najmanje 60 cm. Drvo i drugi materijali koji se pri iskopavanju upotrebljavaju za razupiranje bočnih strana rovova i kanala moraju se svojoj čvrstoći i dimenzijama odgovarati svrsi kojoj su namijenjeni, shodno postojećim tehničkim propisima odnosno hrvatskim normama. Razupiranje rovova i kanala mora odgovarati geofizičkim osobinama, rastresitosti i pritisku tla u kome se vrši iskop, kao i odgovarajućem statičkom proračunu. Iskopani materijal iz rovova i kanala mora se odbacivati na toliku udaljenost od ruba iskopa da ne postoji mogućnost obrušavanja tog materijala u iskop. Razmak između pojedinih elemenata oplata strana iskopa mora se odrediti tako da se spriječi osipanje zemlje, a u skladu s geofizičkim osobinama tla. Oplata za podupiranje bočnih strana iskopa (rov, kanal, jama) mora izlaziti najmanje za 20 cm iznad ruba iskopa, da bi se spriječio pad materijala sa terena u iskop. Pri izbacivanju zemlje iz iskopa, sa dubine preko 200 cm moraju se upotrebljavati međupodovi položeni na posebne podupirače. Međupodovi se ne smiju opterećivati količinom iskopanog materijala većom od određene, s kojom mora radnik biti upoznat prije početka rada i moraju imati ivičnu zaštitu visoku najmanje 20 cm. Skidanje oplata i zasipanje iskopa mora se vršiti po uputi i pod nadzorom stručne osobe. Ako bi vađenje oplata moglo ugroziti sigurnost radnika, oplata se mora ostaviti u iskopu. Sredstva za spajanje i učvršćivanje dijelova podupirača, kao što su klinovi, okovi, vijci, čavli, žica i slično, moraju odgovarati važećim hrvatskim normama. Ako se iskop zemlje za nov objekt vrši do dubine veće od dubine temelja neposredno stojećeg objekta, takav rad mora se vršiti po posebnom projektu, uz osiguranje mjera zaštite na radu i mjera za osiguranje susjednog objekta. Pri strojnom kopanju iskopa mora se voditi računa o stabilnosti stroja. Prilikom strojnog kopanja iskopanu zemlju treba odlagati na udaljenosti koja ne ugrožava stabilnost strana iskopa, ako po izvršenom iskopu treba vršiti i druge radove u iskopu. Rubovi iskopa smiju se opterećivati strojevima ili drugim teškim uređajima samo ako su poduzete mjere protiv obrušavanja uslijed takvih opterećenja. Ako se u roveve i kanale nerazuprtih strana iskopa polažu cijevi, vodovi i slično, na mjestima na kojima je neophodan pristup radnika na dno iskopa radi vršenja potrebnih radova na tim cijevima, vodovima i sl. bočne strane rova odnosno kanala moraju se, u potrebnoj širini, osigurati od obrušavanja razupiranjem.

4.13. Način izvođenja – postavljanja skele (projekti s nacrtima i statičkim proračunima)

Skele moraju biti građene i postavljene prema planovima koji sadrže: dimenzije skele i svih njenih sastavnih elemenata, sredstva za međusobno spajanje sastavnih elemenata, način pričvršćivanja skele za objekt odnosno tlo, najveće dopušteno opterećenje, vrste materijala i njihova kvaliteta, statički proračun nosećih elemenata, kao i uputstvo za montažu i demontažu skele. Za tipske skele s atestom o sigurnosti i upotrebljivosti skele dokumentacija se daje u opsegu koji osigurava potpunu sigurnost radnika na radu. Navedena dokumentacija mora biti ovjerena potpisom projektanata skele, odnosno odgovorne osobe na gradilištu i mora se čuvati do demontaže skele na gradilištu.

Skele mogu postavljati, prepravljati, dopunjavati i demontirati samo stručno obučeni radnici, zdravstveno sposobni za rad na visini i to pod nadzorom određene osobe na gradilištu. Ako se pri postavljanju skele naiđe na električne vodove ili druge prepreke odgovorna osoba na

gradilištu mora obustaviti rad i poduzeti kod nadležne organizacije mjere za isključenje struje odnosno uklanjanje prepreka.

Za vezivanje pojedinih elemenata skele smiju se upotrebljavati samo tipska sredstva predviđena hrvatskim normama (čavli, vijci, klanfe, spojnice i drugo). Vezivanjem pojedinih elemenata skele u konstruktivnu cjelinu ne smije se umanjivati njihova predviđena nosivost. Elementi poda skele (daske, limene ploče i drugo) moraju se prije upotrebe pažljivo pregledati. Oštećeni odnosno dotrajali elementi ne smiju se ugrađivati u pod skele. Elementi poda moraju u potpunosti ispunjavati prostor između nosećih stupova skele. Udaljenost poda skele od zida objekta ne smije biti veća od 20 cm. Čista širina poda skele ne smije biti manja od 80 cm.

Zaštitna ograda na skeli mora biti izrađena od zdravog i neoštećenog drveta ili drugog podesnog materijala. Razmak i dimenzije stupića i ostalih elemenata ograde moraju odgovarati horizontalnom opterećenju na rukohvatu ograde od najmanje 300 N/m. Visina zaštitne ograde ne smije biti manja od 100 cm, mjereno od tla. Razmak elemenata popune zaštitne ograde ne smije biti veći od 30 cm. Pri dnu zaštitne ograde mora se postaviti puna ivična zaštita (daska) visine najmanje 20 cm. Umjesto uzdužne popune od dasaka (koljenska zaštita), za popunu zaštitne ograde može se koristiti žičana mreža sa otvorima okaca od najviše 2 x 2 cm. Ako se zaštitna ograda zbog prirode posla mora u toku rada privremeno ukloniti, radnici na takvim radnim mjestima moraju biti privezani za zaštitne pojaseve i rad se mora vršiti pod nadzorom određene stručne osobe na gradilištu. Izuzetno, kod ograde metalnih skela razmak između elemenata popune ne smije biti veći od 35 cm.

Na svaki kat skele mora biti izgrađen siguran pristup odnosno silazak. Ako se za pristup na svaki kat skele koriste prilazi, oni moraju biti izrađeni od čvrstog i zdravog materijala i održavani za cijelo vrijeme građenja u ispravnom stanju. Postavljene rampe, kosi prilazi i prolazi moraju biti prije upotrebe i u toku radova pregledani od rukovoditelja radova ili druge određene osobe. Rampe i kosi prilazi i prolazi sastavljeni od više elemenata moraju djelovati kao cjelina i biti poduprti tako da se spriječi prekomjerni ugib odnosno ljuljanje. Mosnice (fosne), kao i ostali elementi rampi i kosih prilaza i prolaza (nosači i dr.), moraju se dobro međusobno i u cjelini pričvrstiti za svoje podloge odnosno oslonce. Ako se rampe i kosi prilazi i prolazi upotrebljavaju za prijenos materijala, njihova širina ne smije biti manja od 60 cm. Nagib rampi i kosih prilaza i prolaza ne smije biti veći od 40%. Izuzetno pri građenju stambenih objekata nagib rampi i kosih prilaza i prolaza može biti veći, u zavisnosti od visine kata. Rampe, kosi prilazi i prolazi na gornjoj površini moraju imati pričvršćene letvice dimenzije 28 x 48 mm u jednakim razmacima od najviše 35 cm. Rampe, kosi prilazi i prolazi na visini većoj od 100 cm iznad tla odnosno poda etaže ili skele, moraju biti ograđeni čvrstom zaštitnom ogradom visine najmanje 100 cm. Ako se za pristup na svaki kat skele koriste ljestve, one moraju prelaziti rub poda na koji su naslonjene za 75 cm, mjereno vertikalno od poda. Strane drvenih ljestava moraju biti iz jednog komada od odabranog drveta. Presjek strane mora odgovarati dužini i opterećenju ljestava. Prečke drvenih ljestava moraju biti od tvrdog drveta, okruglog ili kvadratnog presjeka i usađene ili urezane u strane. Širina ljestava između strana mora biti najmanje 45 cm. Razmak između rubova prečaka ne smije biti veći od 32 cm. Ljestve duže od 400 cm moraju se osigurati i željeznim utezima.

Skela na građevinskim objektima postavljena neposredno pored ili iznad prometnica mora biti na vanjskoj strani po cijeloj dužini i visini prekrivena pokrivačima (trska, juta, gusta metalna mreža i sl.) koji sprečavaju padanje materijala u dubinu.

Ispravnost skele mora se provjeravati od strane odgovorne osobe na gradilištu najmanje jedanput mjesečno, a naročito poslije vremenskih nepogoda, prepravka, oštećenja i slično. Provjeravanje ispravnosti skele upisuje se u kontrolnu knjigu skele, uz ovjeru određene osobe na gradilištu.

Skele na nogarima:

Nogari na koje se postavlja radni pod moraju biti izrađeni tako da se mogu sa sigurnošću podnositi vertikalna i horizontalna opterećenja. Nastavljanje nogu nogara smije se vršiti elementima istog presjeka uz povezivanje odgovarajućom vezom. povećavanje visine nogara podmetanjem opeka, klinova ili drugih provizornih predmeta, nije dopušteno. Ako je debljina daske radnog poda najmanje 50 mm, razmak nogara ne smije biti veći od 200 cm (mjereno od osovine nosača nogara). Skele na nogarima mogu se postavljati jedne iznad druge najviše u dva reda, s tim da visina poda gornje skele ne prelazi 400 cm od podloge na kojoj stoje nogari. Noge skele na nogarima moraju se letvama, papučama i slično osigurati od uzdužnog odnosno poprečnog pomicanja na podlozi na koju se postavljaju. Nogari smiju se postavljati samo na čvrstu i vodoravnu podlogu. Nepropisno napravljeni ili oštećeni nogari ne smiju se

upotrebljavati. Postavljene skele na nogarima na viseće i konzolne skele, zabranjeno je. Postavljanje dizalica ili drugih teških uređaja ili naprava na radni pod skele na nogarima nije dopušteno, ako posebnim statičkim proračunom i projektom nije drukčije predviđeno.

Skele na ljestvama:

Za lakše građevinske radove na održavanju i popravcima objekata (žbukanje, krečenje i drugi slični radovi), s upotrebom malih materijala, mogu se koristiti skele na ljestvama. Ljestve za nošenje radnog poda skele moraju biti izrađene od zdravog drveta i imati dobro učvršćene odnosno usađene prečke od tvrdog drveta osigurane željeznim zategama koje čvrsto vezuju obje strane ljestava. Nastavljanje ljestava vrši se samo pomoću preklopa dužine najmanje 150 cm, koji je osiguran čvrstim zategama.

Zaštitne nadstrešnice i zaštitne prihvatne skele:

Zaštitne nadstrešnice i zaštitne prihvatne skele moraju biti izrađene i postavljene tako da u potpunosti zaštićuju radnike od pada u dubinu i od padanja materijala, alata i drugih predmeta sa visine. Zaštitne nadstrešnice i prihvatne zaštitne skele moraju se postavljati do najviše 300 cm iznad mjesta izvođenja radova odnosno eventualnog padanja materijala. Širina zaštitne nadstrešnice odnosno zaštitne prihvatne skele određuje se zavisno od vertikalne udaljenosti između skele i mjesta pada, i treba iznositi: za udaljenost od 300 cm najmanje 150 cm. Kod višekatnih objekata ne smije se vršiti demontaža zaštitne nadstrešnice odnosno zaštitne prihvatne skele dok se ne izgradi nova na odgovarajućoj udaljenosti. Građevni materijal koji je napadao na zaštitnu nadstrešnicu odnosno zaštitnu prihvatnu skelu mora se redovito uklanjati. Ako pri radovima na visini ne postoji mogućnost upotrebe prihvatnih skela, a rad se ne vrši pojedinačno (pri građenju industrijskih objekata sa halama, dvoranama i slično), moraju se ispod ugroženih radnih mjesta postaviti mreže za prihvaćanje radnika u slučaju pada. Prolazak radnika ispod mreže mora se, po potrebi, ograničiti ili zabraniti, ako postoji opasnost probijanja mreže uslijed pada materijala odnosno radnika.

Metalne skele:

Metalne skele mogu se postavljati i upotrebljavati samo u skladu s predviđenom namjenom i na osnovu utvrđenih planova. Sastavni dijelovi metalnih skela (čelični štapovi, cijevi, spojne i čvorne veze i drugo) moraju biti međusobno čvrsto vezani u stabilnu i jedinstvenu konstrukcijsku cjelinu. Elementi metalnih skela, u pogledu oblika, dimenzija i kvaliteta materijala, moraju odgovarati važećim hrvatskim normama. Za sastavljanje metalnih skela smiju se upotrebljavati samo ravne i neoštećene čelične cijevi, štapovi i drugi elementi. Svaki element metalne skele mora se prije ugrađivanja u skelu detaljno pregledati. Hrđom ili na drugi način oštećeni elementi metalnih skela ne smiju se ugrađivati. Vertikalni noseći štapovi metalne skele moraju biti položeni na posebne skele (oslonci, papuče), pričvršćene na ravnu podlogu skele (gredice, beton, ploča i drugo). Svi vertikalni štapovi stupova skele moraju biti u uzdužnom i poprečnom pravcu vezani i učvršćeni pomoću dijagonalnih veza postavljenih pod kutom od 45° u oba pravca. Udaljenost između nosećih vertikalnih štapova određuje se projektom skele zavisno od predviđenih opterećenja i visine skele. Pri sastavljanju skela mora se sa sastavnim dijelovima, a naročito sa spojnica (čvorišta) za međusobno spajanje štapova, pažljivo postupati. Kod spojnica sa vijcima, zatezanje vijaka mora se vršiti pomoću momentalnih ključeva odnosno prema uputi proizvođača. Zatezanje vijaka spojnica metalne skele nastavljenim ključevima (pomoću cijevi i slično), zabranjeno je. Vertikalnost i horizontalnost čeličnih štapova mora se provjeravati u toku postavljanja skele i nakon završetka skele. Samostojeće metalne skele i metalne skele čija je visina veća od objekata u gradnji ili drugog objekta u neposrednoj blizini skele, moraju biti zaštićene od udara groma po postojećim tehničkim propisima.

4.14. Mjere zaštite od požara te opremi, uređajima i sredstvima za zaštitu od požara na gradilištu

Na privremenom gradilištu osigurati više (prema shemi uređenjagradilišta) S-9 vatrogasnih aparata koji se mora postaviti na uočljivom i lako dostupnom mjestu, u blizini mogućeg izbijanja požara (za prijenosne aparate ručka za nošenje ne smije biti na visini većoj od 1,5 metara). Na kamionima preko 2,5 t nosivosti treba ugraditi po jedan aparat s prahom ABC – 6 kg s nosačima za vozila, tako da budu lako dostupni i zaštićeni od atmosferilija.

U svrhu učinkovite zaštite imovine ugroženih požarom radnici moraju biti osposobljeni sukladno Pravilniku o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugrožene požarom, a u svrhu učinkovite zaštite pučanstva i imovine ugroženih požarom.

4.15. Način organiziranja pružanja prve pomoći na gradilištu

Izvođač – poslodavac je dužan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima za slučaj ozljede na radu ili iznenadne bolesti do njihovog upućivanja na liječenje zdravstvenoj ustanovi i osigurati pozivanje i postupanje javnih službi nadležnih za pružanje medicinske pomoći. Na svakom radilištu na kojem istovremeno radi do 20 radnika najmanje jedan od njih mora biti osposobljen i određen za pružanje prve pomoći te još po jedan na svakih daljnjih 50 radnika. Osobama određenim za pružanje prve pomoći mora se staviti na raspolaganje potrebna oprema. Postupke prve pomoći izvode osposobljeni radnici po pravilima medicinske doktrine. Nakon obavljenih propisanih postupaka prve pomoći, ozlijeđenom ili oboljelom mora se osigurati liječnička pomoć. Liječnička pomoć može se pružiti na mjestu oštećenja zdravlja osim za ozljede i bolesti za koje je obavezan transport radnika u zdravstvenu ustanovu. Ako se ne osigura liječnička pomoć na mjestu oštećenja zdravlja, ozlijeđeni ili oboljeli uputit će se u zdravstvenu ustanovu u pratnji osobe osposobljene za pružanje prve pomoći.

Na svakom mjestu gdje istovremeno obavlja poslove i radne zadatke do 20 radnika, za davanje prve pomoći mora se osigurati osnovni sanitetski materijal, i to:

1. 10 sterilnih prvih zavoja
2. 4 kaliko zavoja dužine 5 m a širine 8 cm
3. 2 komada flasterskog zavoja
4. 4 omota sterilne gaze
5. 2 omota vate po 25 g
6. 1 paket staničevine za oblaganje udloga
7. 2 trokutne marame i 4 sigurnosne igle
8. 4 elastična zavoja za fiksaciju udloga različite veličine
9. 4 vatirane udlage različitih veličina za imobilizaciju prijeloma kostiju (2 komada Kramerovih po 100 cm i 2 komada po 50 cm duljine i 10 cm širine) ili odgovarajući broj pneumatskih udlaga
10. 6 komada naprstaka od kože u tri veličine
11. 1 anatomska pinceta
12. 1 škare obične i 1 za rezanje zavoja sa zavrnutom glavicom
13. 2 bočice 2% Dezola, 250 g natrijevog bikarbonata (soda bikarbona), 100 g soli, parafinsko ulje, aktivni ugljen, 500 g 70% alkohola.

4.16. Način osiguranja smještaja, prehrane i prijevoza radnika na gradilište i sa gradilišta, ako je to potrebno

Na privremenom gradilištu nije predviđen smještaj radnika, a organizacija prehrane je predviđena na način da se topli obrok donosi na gradilište, a prostorije za prehranu su u kontejnerima za prehranu i za smještaj radnika ili je prehrana individualna. Prijevoz radnika je individualan ili po potrebi organiziranim prijevozom.

4.17. Popis opasnih tvari

Na privremenom gradilištu od opasnih, zapaljivih i eksplozivnih materijala pojavit će se tekuća goriva za pogon građevinskih strojeva koje se smije dovoziti samo u dnevnim potrebama, acetilen i kisik u bocama za autogeno zavarivanje, boce butan-propana, strojna ulja i otapala. Posude s gorivom moraju se čuvati u prostoru koji je zaštićen zaštitnim sabirnim posudama volumena koliko je i gorivo. Smještaj eksplozivnih materijala vršiti prema svim propisima o uskladištenju eksploziva pri čemu voditi računa o stalnom čuvanju i nadzoru skladišta. Za smještaj opasnih materijala određen je natkriti ograđen prostor kojemu je omogućeno zaključavanje. Mjesto za smještaj i čuvanje opasnog, zapaljivog i eksplozivnog materijala označiti će se u Planu uređenja gradilišta.

4.18. Popis posebno opasnih poslova

Na privremenom gradilištu izvodit će se sukladno Pravilniku o zaštiti na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima, slijedeći posebno opasni radovi:

1. Radovi na visini većoj od 3 m.
2. Radovi na dubini većoj od 1 m.
3. Radovi u blizini električnih vodova visokog napona.
4. Radovi sa strojevima i uređajima s povećanim opasnostima.
5. Radovi sa skelama (postavljanje, rastavljanje i korištenje).
6. Radovi na sastavljanju teških sklopova – montaže i metalne konstrukcije.

Moguće opasnosti su:

- opasnost od pada u dubinu
- opasnost pri kretanju na radu
- opasnost od pada s visine ili u dubinu pri korištenju ljestava
- opasnost od uboda stršećih dijelova alata i materijala na gradilištu
- mehaničke opasnosti od strojeva, alata i uređaja te predmeta obrade
- štetno djelovanje prašine
- poremećeni mikroklimatski uvjeti
- štetno djelovanje buke i vibracije
- opasnost od nekontroliranog gibanja viseće opreme
- opasnost od udara električne struje
- opasnost od opekline
- nefiziološki položaj tijela
- tjelesni naponi
- biološke opasnosti
- opasnosti od požari i eksplozija

4.19. Određivanje mjesta rada na kojima postoji povećana opasnost za život i zdravlje radnika, kao i vrste i količine potrebnih osobnih zaštitnih sredstava odnosno zaštitne opreme

Izvođač – poslodavac je obavezan u cilju unaprjeđenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, procjenjivati opasnosti za život i zdravlje radnika radi njihovog sprječavanja ili smanjenja te je dužan izraditi ili posjedovati procjenu opasnosti i u tu svrhu osigurati sva potreba sredstva. Pravilnikom o izradi procjene opasnosti propisano je da priloži uz procjenu opasnosti između ostalog obvezno sadrže i popis poslova s posebnim uvjetima rada te popis poslova na kojima se moraju upotrebljavati osobna zaštitna sredstva s naznakom sredstava.

Na privremenom gradilištu sukladno Pravilniku o poslovima s posebnim uvjetima rada utvrđuju se slijedeći poslovi s posebnim uvjetima rada:

1. Rukovanje i upravljanje strojevima i uređajima na mehanizirani pogon na kojima se ne može primijeniti zaštita od mehaničkih opasnosti.
2. Rukovanje i upravljanje samohodnim strojevima na mehanizirani pogon (utovarivači, bageri, buldožeri, strojevi za sabijanje i dr.).
3. Upravljanje dizalicama na mehanizirani pogon.
4. Poslovi signaliste (vezivanje tereta, davanje upozorenja pri radu s dizalicama, usmjeravanje prometa, davanje upozorenja na opasnosti i dr.).
5. Montaža, održavanje i ispitivanje električnih instalacija, uređaja i postrojenja napona iznad 250 V i napona 220 V s posebnim zahtjevima.
6. Podizanje skela i postavljanje ograda pri izvođenju građevinskih radova.
7. Poslovi koji se izvode na visini većoj od 3 m ili na dubini većoj od 1m, ako se primjenom osnovnih pravila zaštite na radu ne može spriječiti povećana opasnost od pada radnika s mjesta rada (poslovi koji se makar povremeno izvršavaju s površine podignute više od tri metra od okolne površine).

Za navedene poslove s posebnim uvjetima rada obvezno osigurati slijedeća osobna zaštitna sredstva sukladno Pravilniku o uporabi osobnih zaštitnih sredstava:

1. Zaštitne kacige: građevinski radovi, naročito radovi na i pod skelama ili u njihovoj blizini i na povišenim mjestima rada, radovi sa skelama i rušenje, radovi u jamama, rovovima i oknima, zemljani radovi i radovi s kamenom, radovi s ručnim mehaniziranim alatima, radovi u blizini uređaja za dizanje i dizalica.
2. Zaštitne cipele s neprobojnim potplatima: radovi na radilištima, radovi na skelama, radovi na rušenju armature, radovi s građevinskim elementima, radovi na krovu.
3. Zaštitne cipele s petama ili klinovima i neprobojnim potplatima: radovi na krovovima.

4. Zaštitne naočale: radovi s ručnim mehaniziranim alatima, radovi na rezanju, odstranjivanje i lomljenje dijelova.
5. Respiratori i uređaji za disanje: izloženost prašini, radovi u oknima, kanalizaciji i drugim podzemnim prostorima povezanim s kanalizacijom.
6. Štitnici za uši: radovi s ručnim i mehaniziranim alatima i uređajima, radovi sa strojevima i alatima za bušenje i rezanje, radovi na preradi drveta.
7. Zaštitna odjeća: radovi u nepovoljnim mikroklimatskim uvjetima, izloženost prašini, radovi gdje postoji mogućnost mehaničke ozljede, radovi na strojevima gdje postoji opasnost od zahvaćanja pokretnim strojnim dijelovima.
8. Rukavice: rukovanje predmetima oštih rubova, rukovanje sredstvima rada s prekomjernim vibracijama, rad na elektroenergetskim postrojenjima.
9. Reflektirajuća odjeća: radovi na javno prometnim površinama i na poslovima gdje radnici moraju biti jasno vidljivi.
10. Sigurnosni pojasevi: radovi na skelama, radovi na krovovima.
11. Sigurnosna užad: radovi na visini, u oknima i kanalizaciji, radovi na održavanju elektroenergetskih i telekomunikacijskih uređaja.
12. Zaštitna oprema: elektroizolacijska motka, elektroispitivačka motka, elektrouzemljivač, elektroizolacijska klijesta, elektroizolacijska prostirka.

4.20. Postupci za usklađivanje međudjelovanja svih aktivnosti u neposrednoj blizini gradilišta, također s mogućnošću hitnog isključenja komunalnih vodova u slučaju nužde

Gradilište se nalazi u izgrađenom i komunalno potpuno opremljenom području. U neposrednoj blizini gradilišta nalaze se stambene građevine. S obzirom na izvođenje građevinskih radova u blizini komunalnih vodova, isti će biti u potpunosti isključeni na predviđenim mjestima.

Sve komunalne instalacije trebaju se prije radova u njihovoj neposrednoj blizini isključiti od strane ovlaštene tvrtke !!!

4.21. Postupci za svaku pojedinu opasnu fazu rada ili faze radova koje se obavljaju istovremeno ili u slijedu jedna iza druge

Na privremenom gradilištu predviđene su slijedeće opasne faze radova:

1. Rad rovokopača i utovarivača tijekom strojnog kopanja rovova, kanala, demontaže dijelova građevine te izravnavanja i nasipavanja terena.
2. Rad kranske dizalice ili autodizalice tijekom rušenja građevine te manipulacije građevinskim materijalima i drugim teretima.
3. Radovi na demontaži električnih instalacija, uređaja i postrojenja napona iznad 250 V.
4. Radovi na visini većoj od 3 metra ili na dubini većoj od 1m, te izvođenja radova na skeli i krovu.
5. Rad sa sredstvima za rad koje zahtijevaju posebnu obuku i osposobljenost.

Uređaji i naprave za dizanje i prenošenje slobodnog visećeg tereta u građevinarstvu (građevinska stubna dizalica i drugo) moraju u pogledu zaštitnih mjera na uređajima i pri radu odgovarati odredbama postojećih propisa o zaštiti na radu sa dizalicama. Na gradilištu na kome se za dizanje i prenošenje tereta koriste pokretne dizalice sa kukama i drugim zahvatnim napravama koje vise na čeličnom užetu, moraju se osigurati organizacijske i druge mjere za zaštitu od pada tereta – osoba koje rade u ugroženoj zoni. Sva pomoćna noseća sredstva za dizanje tereta (čelična užad i užad od drugog materijala, lanci, krike, kuke i druga zahvatna noseća sredstva) koja se koriste na dizalicama ili samostalno, u pogledu zaštitnih mjera moraju odgovarati postojećim propisima o zaštiti na radu sa dizalicama. Ako rukovatelj radnom opremom, namijenjenom za dizanje slobodno visećih tereta, nema neposrednu ili posrednu kontrolu cijelog puta kretanja tereta, tada mu se mora dodijeliti drugi za te poslove osposobljeni radnik, koji će mu za vrijeme izvođenja takvog radnog zadatka davati dogovorne, odnosno propisane znakove za vođenje tereta. Pri dizanju slobodno visećih tereta mora se osigurati zaštitu od udara tereta u radnike ili okolne objekte. Radovi na dizanju slobodno visećih tereta moraju se organizirati tako da se radniku pri ručnom vezivanju ili

oslobađanju tereta osiguraju sigurni uvjeti rada, posebice od strane rukovatelja radnom opremom. Sve aktivnosti pri dizanju slobodno visećih tereta moraju se na odgovarajući način planirati, primjereno nadzirati i izvoditi tako da sigurnost radnika ne bude ugrožena. Mora se osigurati stalan nadzor nad kretanjem visećeg tereta, osim u slučaju kada je onemogućen pristup radnicima ispod visećeg tereta. Mora se osigurati da se uporaba radne opreme, namijenjene za dizanje slobodno visećih tereta na otvorenom prostoru prekine, kada se atmosferski uvjeti pogoršaju u toj mjeri da je onemogućena sigurna uporaba radne opreme, odnosno kada su radnici izloženi mogućim opasnostima od ozljeda i oštećenja zdravlja. Pri uporabi radne opreme, namijenjene dizanju slobodno visećih tereta, moraju se poduzeti sve potrebne zaštitne mjere, posebice onih kojima se sprečava prevrtanje radne opreme za vrijeme atmosferskih nepogoda.

Motorne lančane pile moraju ispunjavati uvjete propisane tehničkim normativima za primjenu motornih lančanih pila u šumarstvu. Radnik zadužen za upotrebu motorne pile dužan je motornu pilu prije upotrebe pažljivo pregledati i utvrditi da li je lanac pile ispravan, pravilno zategnut i naoštren, vodilica pile i pogonski zupčanik ispravan, ispravna kočnica lanca i hvatač lanca, ispravan ispušni lonac i prigušivač buke, ispravan osigurač poluge gasa, dovoljno ulja za podmazivanje lanca te čisti filter za zrak.

Na električnim postrojenjima na otvorenom prostoru nisu dozvoljeni radovi pri nevremenu praćenom atmosferskim pražnjenjima koje se može prenijeti na mjesto rada, a odluku o prekidu rada donosi rukovoditelj radova, pri jačem vjetru (iznad 60 km/sat na visini iznad 3 m), a prema uvjetima na terenu, rukovoditelj radova donosi odluku, da li je rad moguć i pri slabijem vjetru te kod temperatura nižih od -18°C ili viših od 35°C u hladu. U izvanrednim okolnostima mogu se obavljati radovi na temelju naloga rukovoditelja radova, izuzimajući slučaj atmosferskog pražnjenja koje se može prenijeti na mjesto rada. U slučaju pojave jakih kiša, magle i snježnih padavina, rukovoditelj radova odlučuje da li je rad moguć.

Prije početka radova u beznaponskom stanju mora se osigurati mjesto rada primjenom pet pravila sigurnosti prema slijedećem redoslijedu:

1. iskllopiti i vidljivo odvojiti od napona,
2. spriječiti ponovo uključivanje,
3. utvrditi beznaponsko stanje,
4. izvršiti uzemljivanje i kratko spajanje,
5. izvršiti ograđivanje mjesta rada od dijelova pod naponom.

Iznimno redoslijed radova može biti i drugačiji, ako to zahtijevaju posebne okolnosti. Organizacije koje imaju elektroenergetska postrojenja, svojim uputama uređuju naročito način provedbe pet pravila sigurnosti.

U daljinski upravljanim električnim postrojenjima, prije pristupa osiguranja mjesta rada potrebno je isključiti i blokirati daljinsko upravljanje za cijelo postrojenje ili dio postrojenja na kome se izvode radovi. U prostorijama na čijim uređajima se ne može ostvariti vidljiv prekid, potvrda prekida se ostvaruje s nekom drugom pouzdanom metodom.

Radovi u električnom postrojenju se izvode samo na temelju dokumentacije za rad. Dokumentacija za rad je: program rada, nalog za rad, dozvola za rad, obavještenje o završetku rada i depeša.

Program rada se izrađuje za složenije radove u kojima radi više radnih grupa. Programom se osigurava rad grupa i određuje koordinator radova.

Nalogom za rad nadležni rukovoditelj određuje odgovornog rukovoditelja radova za izvršenje konkretnog radnog zadatka. Nalog za rad se može izdati pismeno, preko određenog obrasca ili teleprinterom, usmeno, ako postoji mogućnost snimanja govora te putem govornih telekomunikacijskih veza, uz upisivanje podataka i sravnivanje teksta. Nalog za rad mora biti izdan tako da je izvršitelju potpuno jasno gdje i što treba izvršiti i koje su radnje po radnom zadatku.

Dozvola za rad se izdaje za radove u beznaponskom stanju u III. zoni opasnosti i za radove u blizini napona kad se primjenjuje bilo koje od pet pravila sigurnosti. Dozvola za rad se izdaje prije početka radova na dva načina i to pismeno, preko određenog obrasca ili teleprintera (uz povratnu potvrdu prijema) i putem govornih telekomunikacijskih veza, uz upisivanje podataka u određene obrasce i sravnivanje teksta.

Obavješćavanje o završetku rada podnosi rukovoditelj radova izvještavajući ovlaštenog radnika da su radovi završeni, uklonjen sav alat, materijal i zaštitna oprema (čije je postavljanje on izveo) i da su radnici udaljeni s mjesta rada, te da je objekt spreman za pogon.

Depešom se daju kratka i važna obavještenja, zatim zahtjevi i odobrenja pogonskog značaja. Depeše se obostrano upisuju u knjigu depeša. Depeša se prenosi putem govornih telekomunikacijskih veza uz sravnivanje upisanog teksta teleprinterom ili teleksom. Depeša obavezno sadrži imena radnika davatelja i primatelja i brojeve pod kojim je upućena.

Rad na objektima mora biti organiziran tako da su osigurani uvjeti za siguran rad radnika. Za objekte moraju postojati detaljne upute o manipulaciji, radu i sigurnosti pri opsluživanju objekta i održavanju postrojenja.

Samo radnici s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima za obavljanje pojedinih poslova mogu izdavati naloge za rad, vršiti nadzor, utvrđivati organizaciju rada i provjeravati izvođenje neposrednih tehničkih radova pri opsluživanju i održavanju objekta, a od kojih zavisi sigurnost radnika i objekta.

U zoni opasnosti visokonaponskih objekata moraju radove obavljati najmanje dva radnika. Ako radove izvodi više radnika, jedan mora rukovoditi izvođenjem radova.

Vizualni pregled objekta, manipuliranje i osiguranje mjesta rada, može obavljati i jedan radnik. Jedan radnik može iznimno obavljati i druge jednostavnije radove, ako mu se izda nalog za rad ili ako je izvođenje radova na taj način predviđeno internom uputom organizacije.

Prije početka izvođenja radova, rukovoditelj radova mora dobiti od ovlaštenog radnika dozvolu za rad i ostale dokumente za rad i na mjestu rada provjeriti izvedene mjere zaštite na radu, utvrditi susjedne dijelove pod naponom te provesti eventualno potrebne mjere sigurnosti. Izuzetno rukovoditelj radova može dobiti dozvolu za rad sa samoisključenjem prema kojoj je on sam dužan isključiti i osigurati mjesto rada. Prije početka izvođenja radova rukovoditelj radova upoznaje i upozorava radnike na susjedne dijelove pod naponom i na opasnosti koje se mogu pojaviti u toku rada. Samo rukovoditelj radova ovlašten je da izda nalog za početak radova. Zabranjen je početak rada na osnovi dogovora.

Primijenjene mjere osiguranja mjesta rada ne smiju se uklanjati sve do završetka radova. Izuzetno mjerenje i ispitivanje (ako to postupak zahtijeva) obavlja se na dijelovima koji nisu uzemljeni i kratko spojeni ali tako da se mjerni spojevi postavljaju i skidaju kada je provedeno uzemljenje i kratko spajanje. Po završetku rada, rukovoditelj radova provjerava ispravnost izvršenih radova, daje nalog radnoj grupi da ukloni alat, pribor i osiguranja i da se udalji s mjesta rada, te radniku ovlaštenom za izdavanje dozvole za rad izdaje obavijest o završetku rada. Po dobivenoj obavijesti o završetku rada, ovlašteni radnik za izdavanje dozvole za rad pristupa uklanjanju onih mjera za osiguranje mjesta rada, koje je on postavio ili koje su postavljene po njegovom nalogu. Objekt se može staviti u pogon kada su obavljene navedene radnje. Zabranjeno je uključivanje postrojenja samo na osnovi prethodnog dogovora, bez sigurnog obavještenja o završetku rada i spremnosti objekta za pogon.

Tijekom radova na montaži, demontaži ili preinakama radne skele, dok ona u cijelosti još nije spremna za uporabu, mora se spriječiti pristup radnika u opasno područje nedovršene radne skele fizičkom preprekom i na vidljivo mjesto postaviti odgovarajući znaci sigurnosti prema posebnim propisima. Radovi na montaži, demontaži ili preinakama radne skele smiju se obavljati samo pod nadzorom stručne osobe, koja mora odobriti uporabu radne skele. Radove na montaži i demontaži, odnosno preinakama radnih skela smiju obavljati samo radnici, koji ispunjavaju posebne uvjete rada i koji su za te poslove osposobljeni posebice glede: razumijevanja plana montaže, demontaže ili preinake konkretne skele, zaštitnih mjera za vrijeme montaže, demontaže ili preinake konkretne skele, zaštitnih mjera za sprečavanje opasnosti od pada s visine radnika ili predmeta, zaštitnih mjera u slučaju pogoršanja atmosferskih uvjeta rada koji mogu ugroziti sigurnost skele odnosno radnika, dozvoljenog opterećenja te svih drugih opasnosti koje mogu nastati kao posljedica montaže, demontaže ili preinaka, odnosno mjera zaštite od tih opasnosti. Određenoj osobi za nadzor i radnicima koji izvode radove na montaži, demontaži ili preinakama radne skele, mora se osigurati stalno dostupan plan montaže i demontaže, uključujući sve upute koje isti mora sadržavati.

Građevinske radove na visini ili na mjestima na kojima postoji opasnost od pada u dubinu, smiju vršiti samo kvalificirani građevinski radnici, koji su zdravstveno sposobni za radove na visini. Radove na krovovima smiju vršiti samo radnici za to stručno osposobljeni i zdravstveno sposobni za rad na visinama. Osiguranje radnika od pada sa krova, u pravilu, vrši se privezivanjem radnika za zaštitni pojas i zaštitno uže, ili pomoću privatnih skela, kao i drugim mjerama u zavisnosti od vrste krova.

Radove koji zahtijevaju uporabu sredstava za rad koje zahtijevaju posebnu obuku i osposobljenost mogu izvoditi samo radnici koji su osposobljeni za rad na takvim sredstvima za rad.

4.22. Postupak usklađivanja izvođenja radova i dokumentacije sa svim promjenama na gradilištu

Prijavu radilišta je dužan investitor, odnosno izvođač – poslodavac ažurirati u slučaju promjena koje utječu na rok dovršenja radova, kao i u slučajevima uvođenja novoga izvođača radova ili privremene obustave rada. Koordinator za zaštitu na radu u fazi izvođenja radova – koordinator II – je dužan izraditi, ili potaknuti izradu potrebnih usklađenja plana izvođenja radova i dokumentacije sa svim promjenama na gradilištu. Svaka promjena na gradilištu koja može utjecati na sigurnost i zdravlje radnika mora biti unesena u plan izvođenja radova.

4.23. Vremenski plan radova – kojim se određuje redoslijed/istovremenost i rokovi za izvršenje

Vremenski plan radova je određen odredbama ugovora sklopljenih između investitora i ugovornih izvođača radova.

Na zajedničkom radilištu na kojem radi više izvođača – poslodavaca, odnosno obavlja posao na istom mjestu rada, svaki od njih je dužan provoditi zaštitu na radu radi zaštite svojih radnika te organizirati rad i osigurati izvođenje radova tako da njegovi radnici pri izvođenju radova ne ugrožavaju sigurnost i zdravlje radnika drugih izvođača – poslodavaca. Ako se izvođenje radova zbog prirode procesa ne može organizirati na navedeni način, izvođači – poslodavci su dužni radove obavljati naizmjenično prema postignutom sporazumu.

Koordinator za zaštitu na radu u fazi izvođenja radova – koordinator II – je dužan koordinirati primjenu načela zaštite na radu kod donošenja odluka o tehničkim i/ili organizacijskim mjerama tijekom planiranja pojedinih faza rada te kod određivanja rokova, koji su potrebni za sigurno dovršenje pojedinih faza rada, koji se izvođe istovremeno ili u slijedu. Također mora upozoriti sve izvođače – poslodavce na nepredviđene opasnosti koje se javljaju pri istovremenom obavljanju pojedinih faza radova, a koje su posljedica kašnjenja u izvršenju rokova, te procijeniti da li se ti radovi mogu obavljati istovremeno te s obzirom na novonastalu situaciju uskladiti plan izvođenja radova. Koordinator zaštite na radu na radilištu dužan je obavijestiti poslodavce da su dužni voditi dnevnu evidenciju poslodavaca i radnika nazočnih na privremenom zajedničkom radilištu.

Poslodavci i druge osobe na radu dužni su uvažavati upute koordinatora zaštite na radu.

4.24. Način organiziranja suradnje i uzajamno izvješćivanja svih izvođača radova i njihovih radničkih predstavnika, koji će zajedno ili jedan za drugim (u slijedu) raditi na istom gradilištu o tijeku, s ciljem sprečavanja ozljeda na radu i zaštite zdravlje radnika

Glavni inženjer gradilišta u suradnji s koordinatorom II je dužan organizirati redovite sastanke s izvođačima – poslodavcima na kojima će se provoditi uzajamno izvješćivanje o provođenju mjera zaštite na radu na gradilištu ili na drugi način informirati (pisanim putem) sudionike u građenju.

Izvođač – poslodavac je dužan provoditi postupke obavješćivanja, savjetovanja i suodlučivanja s radnicima ili njihovim predstavnicima o svim pitanjima koja se odnose na sigurnost i zdravlje na radu, što obuhvaća savjetovanje s radnicima, pravo radnika ili njihovih predstavnika da utječu na sve odluke vezane uz područje zaštite zdravlja i sigurnost na radu, uključujući i davanje prijedloga te pravo radnika ili njihovih predstavnika na razmjerno suodlučivanje pri donošenju odluka na području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, sukladno posebnom propisu.

Izvođač – poslodavac je dužan imenovanog ovlaštenika, zaposlenog stručnjaka zaštite na radu, odnosno službu za zaštitu na radu, obavijestiti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika, te o svim preventivnim mjerama i mjerama zaštite zdravlja i sigurnosti radnika, kao i o podacima o radnicima zaduženima za pružanje prve pomoći, gašenje požara i spašavanje radnika. Također je dužan povjereniku radnika za zaštitu na radu davati sve potrebne obavijesti i omogućiti uvid u sve propise i isprave u svezi sa zaštitom na radu.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu će u interesu radnika na području zaštite na radu podnositi prijedloge vezane uz donošenje odluka iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na

radu, zahtijevati od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere u cilju smanjenja i otklanjanja izvora opasnosti, sudjelovati u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih stvari u radni i proizvodni proces i poticati poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu, biti obaviješten o svim promjenama od utjecaja na sigurnost i zdravlje radnika te obavještavati radnike o mjerama koje poslodavac poduzima da im osigura zaštitu na radu i zdravstvenu zaštitu. O svom radu povjerenik je dužan najmanje svaka tri mjeseca izvještavati radničko vijeće.

4.25. Način organiziranja da na gradilište imaju pristup samo osobe koje su na njemu zaposlene i osobe koje imaju dozvolu ulaska na gradilište

Privremeno gradilište potrebno je u svrhu sigurnosti prolaznika i sprječavanja nekontroliranog pristupa osoba na gradilište u potpunosti ograditi i osigurati. Sve potrebne mjere za osiguranje gradilišta od pristupa nezaposlenim osobama moraju se provoditi u skladu s odgovarajućim propisima osigurati i provoditi za vrijeme trajanja i prekida izvedbe.

Na ulaznim mjestima gradilište je potrebno propisno označiti znakovima zabrana i obavijesti koji na jasan i razumljiv način upozoravaju sve osobe koje se zateknu na gradilištu da je pristup nezaposlenim osobama zabranjen te da je obavezna uporaba osobnih zaštitnih sredstava unutar prostora privremenog gradilišta.

Koordinator za zaštitu na radu u fazi izvođenja radova – koordinator II – je dužan organizirati dnevnu evidenciju poslodavaca i radnika nazočnih na privremenom zajedničkom radilištu. Za sigurnost na gradilištu vrlo je bitno pitanje odgovaraju li podaci u evidencijama stvarnom stanju na gradilištu. Ostale osobe moraju se javiti glavnom inženjeru gradilišta koji će odobriti pristup unutar prostora privremenog gradilišta samo uz pratnju određenog radnika i uz korištenje propisanih osobnih zaštitnih sredstava.

4.26. Zajedničke mjere zaštite na radu na gradilištu

Dosljedno primjenjivati načela zaštite na radu i izvođenje radova u skladu s planom izvođenja radova. Pri obavljanju poslova prvenstveno primjenjivati pravila zaštite na radu kojima se uklanja ili smanjuje opasnost na sredstvima rada (osnovna pravila zaštite na radu), a ako se opasnosti za sigurnost i zdravlje radnika ne mogu ukloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu, primjenjivati pravila zaštite na radu koja se odnose na radnike i na način obavljanja radnog postupka (posebna pravila zaštite na radu). Naročito voditi računa o tome da se na poslove ne rasporedi radnik koji nije osposobljen za rad na siguran način, da se na poslove s posebnim uvjetima rada ne rasporedi radnik za kojeg na propisani način nije utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, odnosno da se radnik koji tražene uvjete više ne ispunjava ne zadrži na poslovima s posebnim uvjetima za rad, da se malodobnicima, ženama i radnicima sa smanjenom radnom sposobnošću ne dozvoli rad na poslovima koji bi mogli na njih štetno utjecati, da se isključe iz uporabe strojevi i uređaji te osobna zaštitna sredstva koja nisu ispravna, da radnici rade prema uputama poslodavca, odnosno proizvođača strojeva i uređaja, osobnih zaštitnih sredstava i radnih stvari, te da se koriste propisana osobna zaštitna sredstva, da se radniku zabrani rad ako ga obavlja suprotno odredbama propisa iz zaštite na radu, da se osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje kao i za pružanje prve pomoći te da im se stavi na raspolaganje sva potrebna oprema, da se osigura da se za vrijeme rada ne piju alkoholna pića te uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da se zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti te da ih se udalji s rada.

4.27. Izvođača o međusobnom izvješćivanju o tijeku pojedinačnih faza rada

Izvođači – poslodavci su dužni provoditi redovito međusobno izvješćivanje o tijeku pojedinačnih faza radova kako ne bi došlo do ugrožavanja sigurnosti i zdravlja radnika, a najkasnije na sastancima o zajedničkom provođenju mjera zaštite na radu na gradilištu koje organizira glavni inženjer gradilišta u suradnji s koordinatorom II.

4.28. Pravila ponašanja na gradilištu

Radnici su dužni obavljati poslove s dužnom pozornošću te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zdravlju, kao i sigurnosti i zdravlju drugih osoba na radu. Smatra se da radnik radi s dužnom pozornošću kada poslove obavlja sukladno znanjima koje je stekao tijekom osposobljavanja za rad na siguran način te uputama poslodavca, odnosno njegovog

ovlaštenika i to na način da prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvijesti poslodavca ili njegovog ovlaštenika, pravilno upotrebljava strojeve, aparate, alate, opasne tvari, transportnu opremu i druga sredstva rada, pravilno upotrebljava propisanu osobnu zaštitnu opremu koju je nakon uporabe dužan vratiti na prikladno mjesto, pravilno upotrebljava i svojevrijedno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja sigurnosne naprave na uređaju koje koristi (stroj, aparat, alat, postrojenje, zgrada), odmah obavijesti poslodavca ili njegovog ovlaštenika o svakoj situaciji koju smatra ozbiljnom i neposrednom opasnošću za sigurnost i zdravlje radnika, kao i o nepostojanju ili nedostatku uputa koje su dane za takvu situaciju, posao obavlja sukladno pravilima struke te propisanim uputama, prije napuštanja mjesta rada ostavi sredstva rada u takvom stanju da ne ugrožavaju druge radnike i sredstva rada.

Radnici su dužni surađivati s poslodavcem ili njegovim ovlaštenikom te s povjerenikom zaduženim za zaštitu na radu u rješavanju svih pitanja zaštite na radu, sve dok im se ne omogući radni okoliš i uvjeti rada koji ne predstavljaju opasnost za sigurnost i zdravlje radnika, te dok se u cijelosti ne postigne zaštita sigurnosti i zdravlja radnika na radu sukladno zahtjevima tijela nadležnih za provedbu i nadzor zaštite na radu. Radnici su dužni odmah izvijestiti poslodavca ili njegovog ovlaštenika te svojeg povjerenika o svakoj činjenici za koju opravdano smatraju da predstavlja neposrednu opasnost po sigurnost i zdravlje kao i o bilo kojem nedostatku u sustavu zaštite na radu.

Radnici imaju pravo odbiti rad ako im neposredno prijete opasnost za život i zdravlje zbog toga što nisu primijenjena propisana pravila zaštite na radu i zbog takvog postupanja ne smiju biti dovedeni u nepovoljniji položaj. Radnici koji u slučaju ozbiljne, neposredne i neizbježne opasnosti, napuste svoje radno mjesto i opasno područje, ne smiju biti dovedeni u nepovoljniji položaj zbog svog postupka i moraju biti zaštićeni od bilo kakvih štetnih i neopravdanih posljedica.

4.29. Popis poslova uređenja gradilišta i izvođenja zajedničkih mjera za provedbu zaštite na radu na radilištu

Nabava, doprema, postavljanje i uklanjanje te održavanje pomoćnih gradilišnih objekata
Nabava, doprema, postavljanje i uklanjanje te održavanje zaštitnih ograda na gradilištu
Nabava, doprema, postavljanje i uklanjanje te održavanje znakova sigurnosti i natpisnih ploča
Nabava, doprema, postavljanje i uklanjanje te održavanje privremene prometne signalizacije
Čišćenja gradilišta od otpada

4.30. Popis isprava, evidencija i uputa iz zaštite na radu, koje se moraju čuvati stalno na gradilištu

Izvođač – poslodavac je dužan čuvati na radilištu slijedeću dokumentaciju i isprave:

1. Dokaze o osposobljenosti radnika za rad na siguran način (zapisnike o ocjeni praktične osposobljenosti radnika za rad na siguran način na pojedinim mjestima rada potpisane od strane neposrednog ovlaštenika osposobljavanog radnika, radnika i stručnjaka zaštite na radu zaduženog za osposobljavanje). Za radnike koji još nisu osposobljeni za rad na siguran pismeni akt kojim poslodavac raspoređuje radnika na rad pod nadzorom određenog radnika osposobljenog za rad na siguran način ali ne duže od 30 dana.

Napomena:

Izdavanje uvjerenja ili potvrde o osposobljenosti za rad na siguran način nije zakonski propisano i ne smatra se dokazom o osposobljenosti radnika za rad na siguran način. U slučaju izdavanja takve isprave, preporuka Državnog inspektorata je da to bude

„potvrda“, a ne „uvjerenje“ (izdavanje uvjerenja za druge poslove iz zaštite na radu je propisano podzakonskim propisima i ima status javnog dokumenta, npr. u slučaju ispitivanja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima, radnog okoliša). Na takvoj „potvrdi“ ne smije se pozivati na zakonske odredbe jer se „potvrda“ niti ne izdaje na temelju propisa.

2. Dokaze o ispunjavanju uvjeta za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada (uvjerenja o stručnoj osposobljenosti ili radne knjižice s upisanim osposobljavanjima glede stručne sposobnosti i svjedodžbe o zdravstvenoj sposobnosti glede zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti).
3. Dokaze o ispitivanju strojeva i uređaja s povećanim opasnostima (uvjerenja s pripadajućim zapisnicima).
4. Knjigu nadzora iz područja zaštite na radu za predmetno privremeno radilište.
5. Prijavu radilišta ovjerenu od strane tijela nadležnog za poslove inspekcije rada.
6. Plan izvođenja radova za predmetno privremeno radilište.
7. Popis radnika osposobljenih za pružanje prve pomoći i dokaze o osposobljenosti određenih radnika za postupke pružanja prve pomoći radnicima na radu.

Napomena:

Osposobljavanja za pružanje prve pomoći mogu se provoditi samo kod ovlaštenog specijaliste medicine rada ili u Hrvatskom crvenom križu u skladu s mišljenjem Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, a prema odredbama Pravilnika o pružanju prve pomoći radnicima na radu.

8. Evidencije poslodavaca i radnika na radilištu.
9. Ostalu dokumentaciju potrebnu za izvođenje radova (o instalacijama, dizalicama, skelama, razuporima i sl.).
10. Dokumentaciju prema odredbama drugih propisa (o gradnji, zaštiti od požara, zaštiti okoliša i drugo).

5. ZAKLJUČAK

Primjenom mjera propisanih ovim planom izvođenja radova potiče se unaprjeđivanje sigurnosti i zdravlja radnika na radu, sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, drugih bolesti u svezi s radom te zaštita radnog okoliša. Izvođač – poslodavac dužan je osigurati dosljednu primjenu načela zaštite na radu i izvođenje radove u skladu s planom izvođenja radova. Izvođač – poslodavac također je obavezan u cilju unaprjeđenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, procjenjivati opasnosti za život i zdravlje radnika radi njihovog sprječavanja ili smanjenja te je dužan izraditi ili posjedovati procjenu opasnosti i u tu svrhu osigurati sva potreba sredstva.

Pri obavljanju poslova izvođač – poslodavac mora prvenstveno primjenjivati pravila zaštite na radu kojima se uklanja ili smanjuje opasnost na sredstvima rada (osnovna pravila zaštite na radu), a ako se opasnosti za sigurnost i zdravlje radnika ne mogu ukloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu, primjenjivati pravila zaštite na radu koja se odnose na radnike i na način obavljanja radnog postupka (posebna pravila zaštite na radu). Ukoliko ne postoje propisana pravila zaštite na radu primjenjivati priznata pravila zaštite na radu, a to su pravila iz stranih propisa ili u praksi provjereni načini pomoću kojih se opasnosti na radu otklanjaju ili smanjuju, ili kojima se sprečava nastanak ozljeda na radu, profesionalnih ili drugih bolesti te ostalih štetnih posljedica za radnike. Ukoliko se primjenjuju pravila zaštite na radu utvrđena stranim propisima, primjenjivati ona koja su povoljnija za sigurnost i zaštitu zdravlja radnika i drugih osoba.

Za organiziranje i provedbu zaštite na radu odgovoran je izvođač – poslodavac neovisno o tome je li u tu svrhu odredio radnika za obavljanje aktivnosti zaštite na radu vezanih uz zaštitu i prevenciju od opasnosti i štetnosti, zaposlio stručnjaka za zaštitu na radu, odnosno organizirao službu za zaštitu na radu ili je ugovorio suradnju s fizičkom ili pravnom osobom ovlaštenom za obavljanje poslova zaštite na radu. Ukoliko izvođač – poslodavac sam ne provodi mjere zaštite na radu, dužan je svojim ovlaštenim predstavnicima – ovlaštenicima dati ovlaštenja za poduzimanje mjera u okviru njihovog djelokruga, kojima se osigurava provedba propisa iz zaštite na radu, a naročito za to da se na poslove ne rasporedi radnik koji nije osposobljen za rad na siguran način, da se na poslove s posebnim uvjetima rada ne rasporedi radnik za kojeg na propisani način nije utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, odnosno da se radnik koji tražene uvjete više ne ispunjava ne zadrži na poslovima s posebnim uvjetima za rad, da se malodobnicima, ženama i radnicima sa smanjenom radnom sposobnošću ne dozvoli rad na poslovima koji bi mogli na njih štetno utjecati, da isključi iz uporabe strojeve i uređaje te osobna zaštitna sredstva koja nisu ispravna, da radnici rade sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu, propisa donesenih na temelju njega, drugih propisa zaštite na radu, uputa poslodavca, odnosno proizvođača strojeva i uređaja, osobnih zaštitnih sredstava i radnih tvari, te da koriste propisana osobna zaštitna sredstva, da radniku zabrani rad ako ga obavlja suprotno odredbama propisa iz zaštite na radu, da osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje kao i za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu, da osigura da se za vrijeme rada ne piju alkoholna pića te uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti te da ih udalji s rada.

Prijavu radilišta je dužan investitor, odnosno izvođač – poslodavac ažurirati u slučaju promjena koje utječu na rok dovršenja radova, kao i u slučajevima uvođenja novoga izvođača radova ili privremene obustave rada. Koordinator za zaštitu na radu u fazi izvođenja radova – koordinator II – je dužan izraditi, ili potaknuti izradu potrebnih usklađenja plana izvođenja radova i dokumentacije sa svim promjenama na gradilištu. Svaka promjena na gradilištu koja može utjecati na sigurnost i zdravlje radnika mora biti unesena u plan izvođenja radova.

Izradio:

Aleksandar Samac, dipl.ing.grad.